

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Tradiții populare.

— Un premiu —

În nrul trecut am publicat o frumoasă tradiție populară din Bucovina despre muntele »Cucu«. În cel de azi publicăm alte două din frumosul nostru Ardeal: una despre Olt și Murăș și cealaltă despre un izvor din Munții-Apuseni.

Câte asemenea tradiții nu se află, legate de cutare munte, izvor, ruine de cetăți, etc. de pe văile și munții frumosului Ardeal și de pe plaiurile dragi ale Bănățului și ale altor ținuturi românești! Sunt la noi în toate părțile tradiții despre locuri, povestiri, păstrate din bătrâni, cari având une-ori o basă reală istorică, ne duc cu gândul în vremile legendare ale basmelor, în timpul de copilărie al neamului nostru românesc.

Dar' durere că ori-cât de frumoase și încântătoare sunt aceste tradiții, ele nu sunt adunate, decât foarte puține. Și aceasta e trist, cu cât civilizația modernă tinde a le îngropa în mormântul uitării, a le nimici, fiind amenințate cu peirea, asemenea cântecelor populare, despre cari cu drept cuvânt zice *Eminescu* al nostru, — arătând pericolul, ce urmează din năpădirea străinilor, cari

... cum vin cu drum de fer
Toate cântecile pier...

Redacția »Foaie Poporului« voind a da un mic indemn preoților, învățătorilor și altor inteligenți dela sate, pentru colectarea acestor produse populare, escrie un concurs de premiu, în următoarele condiții:

Premiul este de 15 coroane.
El se va da numai pentru tradiții nepublicate și anume așa, că numele autorilor celor dintâiu 10 tradiții, trimise la redacție, se vor trage la sorti în fața unui juriu, și cel ieșit la soarte va capeta premiul.

Termenul trimerii tradițiilor este o lună de zile, adică până în 25 Aug. st. n. a. c.

Redacția își susține dreptul a putea publica tradițiile trimise și eventual a le scoate în broșură.

În fine observăm, că drept întroducere, la fiecare tradiție se se face o mică descriere a locului, muntelui, izvorului, ruinelor etc. de care se leagă povestirea din bătrâni

Redacția »Foaiei Poporului«
Silvestru Moldovan.

Colonisările.

Un prietiu al foii noastre ne trimite articolul de mai jos privitor la colonisări, sau așezarea de străini printre noi, despre cari vom mai avea prilej a vorbi.

Eată articolul:

Încercările de-a coloniza străini printre Români nu sunt de ieri de alaltăieri. Prin Ardeal și în Bănăt avem deja în mai multe părți astfel de colonii icuite printre poporul nostru. Scopul lor e întărirea străinului și sdrobirea economică a locuitorilor băștinași. Acestor coloniști le-a mers și bine, dar' le merge și rău. Cetitorii mai vechi de gazete își aduc aminte de hohotul produs prin colonisarea Ciangăilor, aduși din Bucovina și așezați în locurile cele mai grase ale țerii. E știut adică, cum

Ciangăii s'au grăbit să iee lumea în cap, lăsând statul buzat. Dacă în unele locuri s'au făcut de ris cu încercarea de-a îmbuiba pe câți cerșitori, adunături de cine știe de pe unde, în alte locuri au adus la sapă de lemn populațiunea. Așa s'a întâmplat d. e. în comitatul Caraș-Severin cu câteva comune românești. Acestea aveau hotar puțin, dar' din moși strămoși au ținut în arândă pământuri mari de-ale statului, crescând vite. Celor din fruntea moșiilor de stat le-a cășunat însă să aducă străini, să le împartă moșiile statului și să întemeieze sate nouă, prin cari să prăpădească satele cele vechi. Ticăloșia a fost așa de mare, încât congregațiunea comitatului Caraș-Severin a hotărît se ceară dela ministru să încezeze cu aceasta. Nu-i destul, că locuitorii băștinași s'au ruinat, dar' coloniștii cei noi nu sunt de nici o treabă.

Lucrarea aceasta îndreptată contra locuitorilor celor vechi nu e nădejde să se curme în curând. Nu de mult s'a publicat proiectul de lege al ministrului Darányi, prin care e vorba să se reguleze prin lege deosebită colonizarea. Toate foile din Budapesta strigă Osana! Se'nțelege, că proiectul e alcătuit cu multă fineță, încât poți suci paragrafi cum vrei.

Ca să meargă treaba cât mai bine, se înființează o diregătorie de colonizare (telepítési hatóság), care va avé să examineze prin hărbați esperți locul merit pentru colonizare. Măsurături parcelare etc. se fac gratuit. Asta trage mult în cumpenă, pentru-că cheltuelile și așa sunt mari din cauza transcrierii. Coloniștii vor fi foarte favorizați: pen-

FOITA.

Oltul și Murășul.

— Tradiție populară*) —

Dela izvorul Oltului nu trebuie să facem cale lungă, ca să dăm de izvorul soțului seu, al Murășului, de oare-ce acesta se află în apropiere. Lângă muntele Șipoș se înalță spre mează-zi muntele numit Feketereș. Pe coastele întoarse spre soare ale acestui munte isvorește Murășul. Astfel vedem, că cele două riuri de frunte ale noastre își au obirșia lor în trunchiul unui și aceluiași munte.

Această împrejurare curioasă a dat naștere unei frumoase tradiții despre originea acestor două riuri. Se spune adică, că odinioară Murășul și Oltul au fost doi feciori de împărat voinici și sdraveni, ca brazii din acești munți. Tatăl lor, împăratul, mergând

*) Din »Țeara noastră« de Silvestru Moldovan, pag. 284.

să se oștească împotriva dușmanilor, pe când ei erau încă în leagăn, peri fără de urmă, ear' cei doi copii, după-ca crescură mari, se hotărâră a pleca în lume să-l caute. Mama lor împărăteasa, după-ce toate încercările de a-i îndupleca se nu o părasească, 'i-au fost zadarnice; le a dat sfatul, să ție tot laolaltă și să nu se despartă nici-când, ca astfel mai ușor să poată da piept cu greutățile lumii. Feciorii plecară. Dar' abia se depărtară din preajma curții părintești, când eată! Oltul mai sprinten de fire, strigă fratelui seu Murăș, care mergea mai încet și cumpetat, să-și grăbească pașii, ear' apoi apucă repede printre stânci, desprârându-se astfel unul de altul. Și despărțiți au rămas până în ziua de azi, de oare-ce împărăteasa, care privia în urma fiilor sei de pe vârful unui munte, văzând, că s'au despărțit și voind să-i oprească în cale, le atinse urmele cu un bêt fermecat, ce-l avea dela o babă vrăjitoare.

Dar' ce să vezi? cei doi feciori de împărat se schimbă într'o clipită de ochi în două riuri curgătoare cu izvor neseecat, întoc-

mai ca lacrimile mamei duioase după fi ei pierduți. Astfel ne spune tradiția, că s'a născut aceste două riuri: unul Oltul, mai aprig și vehement, cealalt, Murășul, încâtva uai lin și mai domol.

Lacrimile ciobanului. *)

— Tradiție din Munții-Apuseni. —

Pe valea Poșăgii, în partea dreaptă, se află între altele un izvor interesant, la o înălțime de abia un jumătate de metru peste fața apei din riu. Apa acestuia ese în anumite intervale, însoțită de un urlat suteran, apoi dispare ca peste puțin să isbucnească de nou; curgerea ei ține cam un pătrar de oră, apoi înceată. Mai întâiu ese puțină, o rază subțire, apoi tot mai multă, oprindu-se earăși pe incetul. Acest fenomen se repetează tot la 10—20 minute, dar' când e secetă mare trec și intervaluri de 40—50 minute, până isbucnește apa. Ea este rece, având o tempe-

*) Din »Zarandul și Munții-Apuseni« de Silvestru Moldovan, pag. 195.

tru moșii dela 1—80 jugere nu se va plăti 10 ani dare, toate taxele le plătește statul, tot el se îngrijește pentru zidirea bisericeii, a școalei, a casei comunale, parohiale și notariale, se îngrijește chiar de plata învățătorilor. Coloniștii capătă bilete cu preț redus pe toate liniile ferate, atât pentru ei, cât și pentru membrii familiei lor, apoi pentru tot ce duc cu ei, fle mașini, mobile ori vite.

Ca să meargă lucrul și mai bine, se va înființa un fond, care să nu fie mai mare de 80 milioane coroane. Din banii acestia, pe cari îi dă țeara, se vor cumpăra moșii, se vor face zidirile de lipsă, se vor acoperi celelalte cheltueli și se vor împrumuta coloniștii cu bani, ca să trăească lume albă.

S'ar pute însă întâmpla, ca și »alții« să colonizeze. La noi se croesc toate — afară de dări și soldați — numai pentru unii, de aceea vine paragraful și zice, că ori-cine ar cuteza să întemeieze colonii fără învoirea ministrului, să fie aspru pedepsit. După §. 62 și 63 nu se poate da învoire pentru colonizare, dacă aceasta ar fi în contra »interesului public«. Interesul public am văzut care e, la frații din Bănat. De altminteri în § 62 se spune apriat, că între altele, învoirea de-a coloniza atiră și dela *naționalitatea* coloniștilor. Așadar' cearcă Române sau Sasule să te apuci tu de colonisări și o să vezi, ce să pățești.

Vêrf la toate le pune §. 84. In acesta se hotărește, că reprezentantul statului are ori-când dreptul să participe la licitațiuni, fără de-a depune vadiu, ba poate face oferte și după licitațiune, fără de a depune spesele pentru o licitațiune nouă. Asta se motivează prin cuvintele: »statul se poată interveni și în momentul ultim, când vede, că e primejdie«. Ca să prindă pe proprietarii mari de pământ dela șes, proiectul spune, că proprietarul, care-și vinde moșia statului și cumpără păduri — se înțelege, că în Ardeal, Carăș-Severin și Slovacime, n'are să plătească nici un fel de competențe, ba erarul e așa de bun, încât îi administrează și pădurea în mod gratuit.

Proiectul de lege mai cuprinde și alte dispozițiuni, cari se aseamănă cu

cele de sus. Față de puterea statului noi numai un mijloc de apărare avem: să păstrăm cu tărie pe fer ori-ce petecuț de pământ îngrășat cu sudorile noastre și ale părinților noștrii, să-l ferim de ori-ce îngreunare, care ne ar primejdui proprietatea lui, să ne luminăm și să muncim, ca marginile pământului românesc să le lărgim cât mai mult. Atunci vină și un car de paragrafi, căci nu vor plăti o ceapă degerată.

American.

Procesul „Gazetei“. Curia reg. din Budapasta a întărit sentința Curții cu jurați din Murș Oșorheiu, adusă în procesul de presă al »Gazetei Trnsilvaniei« prin care sentință redactorul Traian H Pop fi osândit la trei zile închisoare de stat și 20 coroane amendă, pretinzându se totodată pe temeiul § 574 al procedurii penale, ca sentința să fie publicată în »Gazeta Transilvaniei«.

Sfințirea și întronisarea episcopului de Lugoj. a Il. Sale Dr Vasile Hossu earăși s'a aminat Sfințirea să va face în 29 August c. ear' introducerea în scaunul episcopesc va fi Dumineca următoare. Introducerea Il. Sale Dr. Demetriu Radu în Oradc asemenea s'a aminat de pe 2 Aug. cum a fost ficsată, pe 16 August c.

Conferența interparlamentară să va întruni anul acesta la Viena, în 24, 25 și 26 August. Din România vor veni mai mulți senatori și deputați. Conferența va ținea patru ședințe, apoi va fi o reprezentație de gală și banchet.

Din Croația Din Zagrabia să vestește că opoziția a convocat pe 15 Aug. în toate cercurile de alegere întruniri populare, în cari să vor lua hotăriri cu privire la starea politică schimbată

— Foile maghiare din zilele aceste scriu cu multă amărăciune că săptămâna trecută au fot înlăturate de pe zidirile căilor ferate inscripțiile ungurești, cari au fost cauza de căpetenie a tulburărilor din săptămânile trecute.

Conducătorul ministerului de finanțe. In urma morții lui Kállay, Maiestatea Sa a încredințat pe ministrul de externe al monarhiei, contele Goluhovski cu conducerea provisoră a ministerului comun de finanțe, cum și cu conducerea centrală a afacerilor Bosniei și Herțegovinei.

De-ale stăpânitorilor noștri.

In dietă.

In dietă să continuă împotrivirea contra guvernului sau cum se mai zice, obstrucția. Cum am amintit, o parte a kossuthiștilor, în frunte cu Kossuth Ferencz, au încetat de-a mai lupta zicând, că împotrivirea prea mare va aduce rău nației ungurești. O seamă de deputați însă din acest partid duc lupta înainte. Acestia vorbesc acum mai mult în dietă. Discuția se face asupra programului noului prim-ministru, Khuen-Héderváry. Vorbitorii spun cam tot aceleași lucruri, numai în formă deosebită, cerând pentru armata din Ungaria comanda maghiară și influință maghiară. Cu alte cuvinte, după-cum a zis deputatul Nessi în vorbirea sa de Luni, kossuthiștii voiesc să se apropie tot mai mult de dorința de-a schimba armata împărătească, în armată națională maghiară.

Destul, că deocamdată mașinăria țării e împedecată, neputându-se vota în dietă budgetul (venitele și cheltuelile țării) și asențarea feciorilor la oaste.

Intre alegători.

Zilele trecute mai mulți deputați s'au dus în cercurile lor, să-și dea seamă alegătorilor despre isprăvurile făcute și despre starea lucrurilor.

Intre acestia amintim pe deputatul Lengyel, care însoțit de Barabás, s'a dus Duminecă în Zélau. Dep. Lengyel și Barabás sunt de cei împotrivitori până la cușit. Ei au arătat, că trebuie să ducă lupta înainte, căci acuma e timpul să se stoarcă favoruri pentru maghiarisarea armatei.

Tot Duminecă a fost în Măcău deputatul Iusth însoțit de Kossuth și Komjathy. Acestia sunt kossuthiști așa numiți pacinici. Ei au sosit Sâmbătă în Măcău.

La sosire li-s'au făcut ovații, dar' de altă parte au fost și huiduiți de socialiști și de tinerime. Duminecă a vorbit poporului deputatul Iusth, zicând între altele că împotrivirea până la cușit poate deveni primejdioasă.

Cu prilejul acesta s'au întâmplat bătăi sângeroase în Macău între partizanii lui Iusth și între socialiști.

Tâmbălău, ferestri și capete sparte — eată ispravă patrioților!

ratură de 7° și e curată și vecinic să renoește, ca lacrima stoarsă de dor și bănat. Căci apa ce isbucnește nu este altceva decât lacrimile unui mândru ciobănaș, ce plânge după iubita sa perdută.

În vreme ce așteptăm, ca apa să se verse de nou, călăuzul nostru din Poșaga ne povestește întâmplarea tristă a ciobanului.

A fost odată ca nici-odată — așa spune el — a fost pe valea Poșăgii o fată frumoasă, ca ruptă din soare, cu ochi negri ca mura și cu fața albă ca spuma laptelui. Ea era fată de păstor și păzea adese ori turma tătâne seu pe valea Poșăgii în sus. Tot atunci trăia pe aici un tiner cioban, înalt și sdravên ca bradul de munte, încât multe căi și potecuri ar fi trebuit să calci, ca să dai de un voinic asemenea lui. Voinicul cioban și tinera păstorită s'au îndrăgostit foc unul de altul și ar fi voit să-și jure credință la altarul Domnului, căci zău, spunând drept, bine s'ar fi potrivit și Doamne, o păreche mai nimerită nici că ai fi putut găsi în rotogolul acestor munți. Dar' să vede, că în cartea sorței le-a stat scris

altcum. Tatăl fetei, un moșneag îmbătrânit în sgărzenie, n'a voit nici să auză de dorința tinerilor îndrăgostiți și a alungat din casa sa pe voinicul cioban, ca pe un nemernic. Căci vedeți d-voastră, ciobanul era sărac lipit, ear' bătrânul avea stare bunișoară. Și ciobanul s'a dus, a pribegit în lume, fără să știe suflet de om despre păsurile lui. La câțiva ani, când s'a întors cu o turmă de oi, pe care și-a agonisit-o, iubita sa, frumoasa păstorită zăcea astrucată în mormânt. A omorât o dorul, s'a uscat pe picioare, cum se uscă floarea lipsită de rouă, ear' la capul mormântului i-a crescut un brad frumos. Ciobanul și-a făcut din el un fluier și cânta seara la mormânt doine atât de înduioșetoare și de jalnice, de și-se rupea inima ascultându le. Ear' în urmă n'a mai putut purta durerea, ce-i apăsa sufletul chinuit și de dor și de bănat s'a împietrit, s'a schimbat în stan de peatră, care și azi scoate gemete dureroase și varsă lacrimi după iubita perdută...

Așa s'a făcut isvorul (isbuc) acesta, care dă urlete și varsă din când în când apă cu-

rată, ca lacrima stoarsă de dor și bănat... de aceea să crede, că ea are putere fărmeacătoare. Cine își spală fața în apa aceasta în noaptea de Sânzâiene, nu va fi înșelat nici-când în iubirea sa. *)

Poezii populare.

(Comitatul Hunedoara)

Cât pe lume oi mai trăi
Fată mare n'oiu iubi;
Că gura de fată mare
E ca scrumu pe căldare;
Da gura de copiliță
E ca mierea din coșniță.
Frunză verde-n două ruptă
Care fată mă sărută,

*) Isvorul acesta este un frumos isvor intermitent, de cari se află de obicei în terenul de calciu. Ele au câte un basen suteran, în care se scurge apa prin crepăturile stâncilor și când suprafața ei ajunge la înălțimea gurei isvorului, se varsă la lumina zilei. Intervalurile atiră dela cantitatea apei, ce se adună în basen.

O poveste despre dobitoace.

Cam cum își petrec în dietă unii »părinți ai patriei« se vede din cazul deputatului Vészi.

Vészi e Jidan dela roată, l-a chemat mai nainte Weisz. Acest perciunat a fost cel mai mare partisan al lui Széll — până a fost Széll la putere. În ședința, dela 16 Iulie când vorbea Dániel, Vészi stătea înaintea mesei prezidențiale. Mai mulți deputați i-au strigat să meargă la loc.

— N'am loc, răspuse el, sânt fără locuință politică, că am sprijinit o politică, care a căzut... (adecă a înțeles pe Széll) și apoi vreau să spun o poveste despre câne și mătă...
— Ba mai bine despre capră și varză — il întrerupse dep. Bánffy:
— Numai despre varză — adăogă un altul.

— Cânele, începù de nou Vészi, dacă îi moare stăpânul, se supără atât de tare, încât pere pe mormântul aceluia, pe când mâța se lipește de noul stăpân. Altcum, zise el, îngâmfat, — dacă Bánffy cu amintirea, de capră și varză a voit să mă învinovătească resping învinovățirea.

— N'am voit să învinovățesc, pe nime, răspuse îndată contele Bánffy, dar' mă mir, că Vészi, care s'a asemănat cu cânele n'a murit pe mormântul stăpânului so (adecă pe al lui Széll, când acesta a căzut ca ministru) ci acum ține isonul cu lupii, cari i-au omorât stăpânul.

Vészi ar fi voit să mai zică ceva dar' glasul nu i-sa mai auzit de risetele deputaților și a plecat plioștit..

† Papa Leo XIII.

Inaltul Cap al bisericii catolice, Papa Leo XIII. nu se mai află între cei vii. Ceea-ce de câteva săptămâni era de prevăzut s'a întâmplat. Moartea a răsbit cu puterea ei neînvinșă și venerabilul bătrân și-a dat obștescul sfirșit, *Luni în 21 Iulie c. la 4 oare și 4 minute după prânz*

Luptând cu moartea de mai multe zile, Luni înainte de prânz a început a trage de moarte, care apoi în cu-

Pân' atuncia o iubesc
Pân' cu alta mă 'ntêlesc.
Ară badea cu plugu
Și răstoarnă pământu,
Tot ară și seamănă
Și din gură meliță:
— Să te faci grăule faci
Să te faci grăule 'nalt
Să stai bini la secerat
Ca mândra la sêrutat.
Tu mândrușo de demult
Mult 'mi-ai dat gura 'mprumut,
Da pe seară vin la noi
Să 'ți dau gura înapoi!
Frunză verde solzi de pește
Vai de cel care iubeste,
Nici nu moare, nici trăește
Ci luptă cu gândurile
Ca apa cu valurile.
Zis-o maica cătră mine
Să nu dau gură la nime
Însă dracu poate face
Să nu dau la cine-mi place.
Tună doamne și trăsnește

rând a și urmat. Cele din urmă vorbe ale lui au fost: »Leg de sufletul nostru, al tuturor, soartea bisericii«.

Cu Leo XIII. se coboară în mormânt unul din cei mai mari capi ai bisericii catolice.

Date din viață.

Papa Leo XIII. (Ioachim Pecci) s'a născut în Carpinetto (Italia) la 2 Martie 1810. Tatăl seu a fost colonelul conte Ludovic Pecci. În etate de 8 ani a intrat împreună cu fratele seu Iosif în colegiul iesuiților din Viterbo, unde a stat 6 ani. După moartea tatălui seu la 1824, a trecut la Roma unde și-a continuat studiile tot la iesuiți în »Colegiu romanum« atrăgând deja de pe atunci luarea aminte a profesorilor săi. La 1830 a trecut la teologie, apoi în »academia ecclesiastica dei nobili« a luat doctoratul în dreptul civil și esclesiastic. La 1837 Papa Gregoriu XIII îl făcù prelat domestic, ear' la câteva luni îl sfinți de preot. Câștigând deplina încredere a Papei, fu numit de ocârmuitor al provinciei Beneventi, apoi al provinciei Spoleto, ear' la 1843 fu trimis ca nunțiu papal la Bruxela. La 1846 ajunse episcop în Perugia, ear' la 1853 fu numit cardinal. După moartea lui P u IX, la 20 Februarie 1878 fu ales de Papă.

Răposatul Papă a cărmuit naia bisericii cu mână sigură și tare și a ridicat vaza bisericii sale chiar și în statele necatolice, cum d e. în Rusia, în țările balcanice etc. A scris vestite enciclice cătră popoare și versuri latinești.

După moarte.

Îndată-ce Papa și-a dat sufletul, cardinalii, rudeniile și corpul diplomatic au intrat în odaia mortului și i-au sărutat mâna.

La 10 minute după moarte a venit cardinalul Oreglia și a luat conducerea afacerilor bisericii și ale Vaticanului. Oreglia adecă ține locul răposatului Papă până la alegerea unui nou cap al bisericii.

După obiceiul statorit, Oreglia, îmbrăcat în reverenți violete și încunjurat de clerici a bătut la ușa odăii, în care zăcea mort Papa, strigându-l de

Tună 'n cel-ce despărtește,
Pe-un fecior și pe o fată
Când iubirea-i înfocată.
Tu mândruță draga mea
Maică-ta-i femeie rea,
La fântână, nu te mână
La pârlaz, nu-ți dă răgaz
Să te sêrut în obraz.

Pentru mândra care 'mi place
Opt zile la domni aș face,
Pentru care 'mi-e urită
Și una 'mi-ar părea multă.

Culese de Emil V. Degau.

RÎS.**Vinul Țiganului.**

Visase Țiganul, că avea o oală de vin vechiu.

— Ei, își zise el tot în vis, dacă îl am, să-l încălzesc și să-l îndulcesc, că așa-i bun, țucu-l.

Dar' când să facă foc se deșteptă și vin ca-n palmă.

— Ai, să mă ia dracu. striga Țiganul, că nu l-am știut bea, fără să umblu a-l mai încălzi...

trei-ori pe nume. Ușa se deschise și Oreglia se duse la patul mortului. Aici — după regulă — atinse de trei-ori cu un ciocan de argint fruntea Papei, strigându-l earăș pe nume. Cei de față stăteau toți în genunchi. După aceste Oreglia vesti celor de față că Papa e mort și apoi se retrase. Răposatul a fost îmbrăcat în odăjdii preoțești și a fost dus în o mare sală, de unde va fi înmormântat. În mormântarea se va face peste câteva zile, cu pompă deosebită.

Condolente.

Știrea despre moartea Papei, deși nu a venit pe neașteptate, a fost primită cu mare părere de rău, cu deosebire în țările catolice. Din toate părțile s'au trimis nunțiilor și cardinalilor mii și mii de telegrame dela Domnitori și alte persoane. Împăratul nostru a trimis din Ischl, o telegramă nunțiuului Talliani. Maiestatea Sa va fi reprezentat la înmormântare prin un archiduce.

Alegerea noului Papă.

Noul Papă se alege de cătră cardinali, cari se adună spre acest scop la Roma din toate părțile lumii, unde se află.

Alegerea se face cam la 10-12 zile după moartea Papei, prin votare cu ședule. Alegerii îi premerg mai multe ședințe de-ale cardinalilor și multe ceremonii.

Care dintre cardinali va fi ales de Papă, nu se știe. Să amintesc ca candidați Gotti, Rampolla, Vanutelli și Oreglia.

DIN LUME.**Femei alegători.**

În Australia se face anul acesta un mare pas înainte cu privire la drepturile femeilor. În cursul anului acestuia se aleg deputații pentru parlamentul din Australia și de astă-dată au drept de vot și femeile. Numărul femeilor alegătoare este de 850 mii.

Din Sêrbia.

Foaia oficială publică un ordin de-al guvernului, în care se poruncește aspru deregătorilor, ca la alegerile apropiate de deputați să nu jignească în libertatea lor pe alegători și oprește pe cetățeni de a se folosi de numele regelui în agitațiile electorale.

Regele Petru I va face în curând o călătorie prin țeară, ear' la toamnă va visita curțile europene. Să zice, că regele va merge întâiu la Viena, apoi la Petersburg.

Din Turcia.

Consulul din Üsküb al Austriei și cel al Rusiei au făcut zilele aceste o călătorie prin vilaietul (ținutul) Kossovei. Despre cele aflate au trimis raport la Constantinopol, la Viena și Petersburg. Cei doi consuli au aflat vilaietul în o stare foarte tristă, mai tristă decum a fost înainte de venirea acolo a pașei Hilmi cu armată, ca să facă rânduială. Pretutindenea e ruină și pustuire, ear' între locuitori miserie. Causa e, că miliția turcească e foarte slab provăzută și așa au făcut o mulțime de jefuiri. Cu deosebire a fost prigoaniți și jefuiți Albanzii, despre cari se credea că țin cu resculații.

Bună rânduială știe face Turcul!

Știri mărunte.

În Spania ministerul Silvela și-a dat abdicarea. Cu formarea noului minister a fost încredințat Villaverde, presidentul camerei.

Să vestește, că parlamentul Greciei va fi dizolvat în August; în acest caz alegerile se vor face în Octomvrie

În Rusia au fost asentați anul acesta 320 mii 732 de feciori pentru armată și marină, cu ceva mai mulți ca anii trecuți.

Manevrele rusești se vor ține între 14—23 August. c.

Regele Angliei Eduard și regina se află în călătorie prin Irlanda. În 21 au sosit în Dublin capitala Irlandei.

SCRISORI.

Dorință și speranță!

Rodna-veche, Iulie 1903.

Sunt aproape doi ani de zile deja trecuți, de când parochia Rodna-veche (de pe Someșul-mare) este vacantă, prin strămutarea fostului seu preot m. o. d. Gerasim Domide, ca paroch și protopop în cetatea Bistrița. Senatul bisericesc în conțelegere cu inteligența, cu fruntașii și cu partea mult prevalentă a credincioșilor din parochie, cari contribuie cu averea lor și supoartă toate greutățile și sarcinile pentru susținerea bisericeii, a școlii, a preotului și a învățătorilor precum și alte sarcini comunale, s'au consultat împreună și cu frățescă dragoste uniți în cugete și simțiri s'au înțeles cu toții, ca să facă pașii de lipsă la Escelenția Sa dl episcop și la Preaveneratul consistor diecesan din Gherla, ca să poată câștiga pentru parochia aceasta mare și cu trecut istoric, un preot vrednic și demn în toată privința.

Căci având ei în vedere, că comuna Rodna este un centru însemnat în regiunea aceasta, acolo e sediul oficiului cercual administrativ, judecătorie reg. cerc, oficiu montan, mai multe officii silvanale, societate industrială pentru exploatarea pădurilor, apoi două reuniuni de economii și împrumut; Rodna mai este însemnată și ca pas sau trecătoare către Bucovina și Maramureș, apoi un loc cercetat în decursul verii de o mulțime mare de străini, cari vin pe aici, fie la băile (scaldele) din Sângeorgiu, Anieș și Valea-Vinului, căutând alinare, fie ca turiști în diverse excursiuni științifice, și afară de acestea Rodna mai posedă și un însemnat număr de inteligență, de alte neamuri și de alte confesiuni, cari apără și represintă cauzele și interesele acestora, de aceea și noi Românii din Rodna avem o deosebită necesitate, ca să avem aici un om cult ca preot, care să ne știe apăra cauzele și să ne poată reprezenta cu toată demnitatea cuvenită, și să stea și el pe aceeași treaptă de cultură ca și preoții și reprezentanții altor confesiuni de aici.

Rodnenii mai au în vedere și acea împrejurare, că fiind aici poporul credincios român, dedată încă din timpurile vechi să audă cât mai adese-ori câte-o predică bună în biserica lor, au neapărată trebuința de un preot bun orator și om moral, religios și conștiințios de sacrul seu oficiu preoțesc, care

să le fie un adevărat părinte sufletesc și dela care să poată cere în timp de lipsă sfaturi și învățături, și care să-și știe mângăia în toate necazurile și nevoile vieții lor, și care cu drag suflet să se intereseze de toate cauzele bisericeii și școlii lor, ear' față de administrarea averii instituțiunii culturale să fie preotul un bun gospodar și un adevărat chivernisitor.

În fine Rodnenii mai doresc să aibă un preot căsătorit, a căruia preoteasă să fie o adevărată economă — model, care ca și o mamă bună, cu sfatul și în faptă să introducă între Româncele noastre lucruri bune și folositoare în economia casnică.

Basati pe acestea considerațiuni și chibzuind bine asupra lucrului, Rodnenii au ajuns la acea concludsiune, că toate dorințele și aspirațiunile lor între împrejurările grele de astăzi să le concentreze numai și numai în persoana dlui Dr. Vasile Lucaciu, parochul Sișeșilor, carele s'a fost declarat de învoit să primească ofertul nostru. Numai aceasta persoană este omul dorit de ei și în care au pus atâta încredere, căci lucrând el cu mână de fer, fără privire la ceva interese, va fi capabil de-a pune earăși în rind și de-a restabili ordinea și liniștea de odinioară — în aceasta mare și însemnată parochie, căci bine notând, poporul credincios de atâta timp lipsit fiind de părintele său sufletesc, deși mai înainte era model în multe privințe, astăzi începe a decăde în cele morale, religioase și se abate tot mai tare pe cărări rătăcite — și acestea scăderi — pun pe cugete serioase pe mulți.

Pentru câștigarea acestui binemeritat preot, mers-au din Rodna o deputațiune aleasă dintre cei mai de frunte locuitori români înaintea episcopului, și acela le-a promis »că va ține cont de așteptarea și va împlini dorința poporului, să fie liniștiți«!

Așteptat-au Rodnenii împlinirea dorinței și promisiunii episcopoești ca și Noe din Biblie reîntoarcerea corbului seu, dar' nu s'au mai realizat promisiunea dată! Așternut-au apoi Rodnenii către episcop la vre-o 30 petiții și telegrame în scris provăzute cu zeci și sute de subscrieri de-ale credincioșilor, dar' toate au rămas desconsiderate, toate au fost un glas ce striga în pustie. Episcopul și Consistorul seu tac ca peștele și nu au dat nici un răspuns sau ceva rezoluție la cererile rodnenilor. Ba ca să fie zis în treacăt, că totuși au făcut și ei ceva față de Rodna, este împrejurarea, că au esmis din când în când pe câte un comisar, care în loc să dea mângăiere și răspuns credincioșilor la cererile date, sau încercat în tot modul ca să-și abată dela propusul lor, ceea-ce însă nu le-a succes, ci majoritatea cea mare în număr prevalent a credincioșilor este statornică în propusul seu, ear' d-nii agenți și emisari trebuie să se convingă, că aici au de-a face cu oameni probați și de caracter firm, în a cărora vine mai pulsează încă sânge adevărat granițeresc de român. Acestia nu vor a suferi, ca cererile lor juse să rămână desconsiderate, ci vor merge

pe calea începută până la supremul Cap bisericesc în Roma, unde sperează că cererea lor va fi auzită și considerată după merit, ear' dorinței lor și se va da satisfacția cuvenită, și li-se va face dreptatea cerută în cauza preoțească.

Din cele desfășurate până aici și cu privire la starea critică a lucrului din cele esperiate până aici ne vedem îndreptățiți a presupune, că în sanctuariul bisericeii diecesei Gherlane *s'au virit o mână laică*, căreia îi place a se mesteca în conducerea cauzelor bisericești din dieccă și *și conduce toate după pofta sa*; și până când mâna aceea va fi suferită acolo, ear' cei chemați din *cler* vor suferi această dejosire cauzele bisericeii noastre nu vor progresa, căci din amestecul celor nechemați și din slăbiciunea și neinteresarea celor chemați în resolvirea cauzelor bisericești, ușor se vor naște în Rodna desbinări religioase, și bătăi sângeroase ca odinioară în comuna Feldru, căci — »vox populi, vox dei«, pentru urmările neplăcute o să răspundă aceia, cari nu satisfac dorinței și așteptării poporului credincios din Rodna!

Încât privește pe agenții fără caracter, cărora le place a se amesteca în daraverile popești din Rodna-veche, le recomandăm, că ar lucra foarte înțelepțește dacă ei ca străini ce sunt, se nu-și vire nasul unde nu le fierbe oala! Și noi credem, că pentru un om înțelept, s'a zis destul de astă-dată!

Mai mulți credincioși din Rodna-veche.

Adunări învățătoarești.

— Convocare —

»Reuniunea învățătorilor Români Sălăgeni« în anul acesta își va ține adunarea generală în comuna Șilimeghiu (Sülelmed) pe ziua de 9 August st. n.

La aceasta adunare se invită toți membrii fondatori, onorari, ajutători și părtinitori, precum și toți iubitorii culturii populare și a corpului didactic.

Corpul didactic Sălăgian, respective membrii ordinari ai reuniunii sunt convocați a se presenta la aceasta adunare, unde se vor pertracta chestiuni de mare importanță a corpului didactic referitor la cererea a patra sută din ajutorul de stat, edarea și redactarea unei foi pedagogice și punerea în lucrare spre a se convoca un congres pedagogic a tuturor învățătorilor români din patrie.

Fiindcă adunarea noastră o am pus în apropierea unor reuniuni surore, dorim și sperăm că învățătorii din părțile Sătmărene, Gherlane și Chiorne vor face onoare cu prezența d-lor la adunare.

Șimleul-Silvaniei, 14 Iulie 1903.

Vasiliu Oltean.

v.-preș. reun.

Ioan Hendrea.

secretar a reun.

Spre orientare: Cu adunarea este împreună și o petrecere de vară cu dans, invitările separat se vor trimite mai târziu, însă on. familii și doritorii de-a lua parte la petrecere cari din întâmplare nu ar primi invitație, îi rugăm prin aceasta a se privi de invitați

PARTEA ECONOMICĂ.

Impotriva boalei de gură și de unghii la vite.

Boala de gură și de unghii la vite este o mare pacoste pentru economi, cauzându-le mari pagube, parte din cauză că în timpul boalei vitele nu se pot folosi, parte pentru oprirea târgurilor.

Ministrul ungar de agricultură a dat în o broșură îndrumările pentru a ne ști apăsă vitele de aceasta boală și a o combate.

Credem, că aceste îndrumări vor fi de folos și economilor noștri și de aceea le dăm aci, atrăgând luarea aminte asupra lor.

Eată aceste îndrumări:

Ce e boala lipicioasă de gură și de unghii?

Boala lipicioasă de gură și de unghii, după cum și numele o arată, e o astfel de boală, care dela o vită cornută oaie, capră, bou sau bivoli, se ia și la altele. Numele ne mai spune, că vitele se îmbolnăvesc adese-ori la gură și la vre-un picior, une-ori la toate patru picioarele și la unghii ori apoi numai unghiile se betegesc. Boala aceasta e foarte lipicioasă așa că în care grajd, cireadă sau ciurdă pătrunde, acolo de rînd cea mai mare parte din vite se îmbolnăvesc.

Mulți economii zic, că boala de gură și de unghii n'ar fi lipicioasă și zic, că vita cornută, porcul, oaia, capra sau bivoli o capătă dela roaua înveninată sau dela așa numita roua de var.

Roua ca atare e nestricăcioasă, fiindcă e cea mai curată apă pe pământ, dacă adecă și aerul e curat. Roua poate conține însă și boală, dacă la pășune sau pe miriște a păscut ori a umblat vită beteagă. Pentru-că trebuie știut, că boala lipicioasă de gură și de unghii își are germenii în balele, în puroiul ce-i curge din gură sau dintre unghii, une-ori și în laptele vitei bolnave. Acest germen vite îl lasă în grajd, pe pășune, pe miriște, pe drum în valăul sau în iescle și altele, cu un

cuvânt pretutindenea unde umblă vita bolnavă. Dacă apoi vita sănătoasă ajunge în astfel de locuri, boala o capătă și vita sănătoasă, pentru-că plantele, iarba, tuleii de bucate aflătoare pe pășune sau miriște rănesc copita sau pelița dintre unghii și aceste plante ultoiesc germenul boalii acolo, după cum doctorul cu acul lui sub pielea micului băețș altoiește germenul versatului.

Asta e numai un chip cum capătă vita beteșugul. Dar' mai sînt multe moduri. Astfel boala poate fi dusă dintr'un loc în altul cu haina, cu cismele, cu mâna, cu laptele, cu nutrețul, cu țesala cu peria, cu mătura de grajd și altele. Se poate însă ului și dela o vită la alta.

Acest beteșug îl capătă numai vitele cu copita crepată. Dintre aceste mai ușor vitele cornute, mai rar porcii, oile și caprele, și și mai rar bivoli. Cu cinci ani înainte de asta în patria noastră și la bivoli au dovedit-o doctorii de vite. De alte dobitoace nu se prea leagă boala. Omul însă o poate capătă, îndeosebi din laptele nefiert al vacilor betege.

Beteșugul adese-ori îl capătă vita, după-cum s'a spus; dar' decât asta e cu mult mai primejdios, dacă se miroasă cu vită beteagă, dacă mănâncă din o vadră, bea din un vas sau valău, linge pe cea bolnavă, cu un cuvânt dacă vita încă sănătoasă în ori-ce chip vine în atingere cu cea beteagă.

De pe ce se poate cunoaște boala molipsitoare de gură și de unghii?

Dacă la vita îmbolnăvită încă nu se arată semnele boalii, economul nu o cunoaște îndată. Căci trebuie știut, că dacă vre-o vită paște, sau în alt chip câștigă germenul beteșugului, beteșugul nu isbucnește numai decât, ci de obicei în ziua a treia sau a cincina; în casuri rari însă poate isbucni și mai târziu.

Cel dintăiu semn al boalei e fierbințeala ori unde se fie beteșugul, fie în gură, fie la unghii: aceasta fierbințeală, îndeosebi la vitele tinere e foarte mare (chiar 40, 41 grade), la

vite mai bătrâne e mai mică, dar' de obicei ține până-ce fac beșicile, apoi mai scade.

În urmă în gură sau pe patul unghiilor, sau între unghii, une-ori în ambele locuri, la vite cornute adese-ori pe uger și une-ori pe cerul gurii, la porci și pe bot ies beșici mai ântăiu curate, mai târziu puroioase, albe galbue, de rînd de mărimea mazărei, băcât și o nucă. Acum vita nu mai mănâncă prea bucuros, se linge mult și dacă o dor și picioarele adese-ori zace.

Aceste beșici nu peste mult se sparg, răsufă, în locul lor rămân răni cu margini zdrențuite, roșii, cari însă în câteva zile se vindecă, așa că în un loc, de pildă în gură dacă o vindecăm bine, de cele mai multe ori în 6—8 zile vita se tămăduiește. În tot atâtea zile se vindecă boala și la picior, dacă economul o tratează cum se cade, după îndrumările doctorului de vite, cari se le urmeze întocmai.

Dacă s'au făcut și beșici, economul cunoaște ușor beteșugul.

Cum se ne părim în contra boalii de gură și de unghii?

Acuma deci știm, că vita capătă beteșugul la păscut, adăpat, mîncat. sau astfel că gunoiul, nutrețul, ș. a. din atare loc se aduce unde domnește boala. Mai știm, că beteșugul îl putem da vitelor cu mânilor, hainele și picioarele, cu uneltele din grajd; deci dacă vrem să apărăm dobitoacele noastre de această boală, nu e iertat să le dăm de mîncare, de beut, să le paștem în un așa loc, unde a păscut, a mîncat sau a beut vre-o vită beteagă de gură sau de unghii. Nu e iertat să scoți din un așa grajd nutrețul sau gunoiul decât numai cu cai, și și aceea numai dacă beteșugul a încetat și dacă la asta autoritatea publică (primăria) a dat voie.

Nu e iertat a intra în o așa curte sau chiar grajd, unde e sau a fost o vită bolnavă, ca nu cumva cu hainele și cismele să răspândim beteșugul.

Dacă auzim, că în vre-o comună bîntue boala de gură și de unghii, acolo se nu adăpăm la fântâni comune, la pășune comună se nu mergem cu vitele, în birturi se nu le legăm, fiindcă

Din viața Papei.

Sînt trei săptămîni de când Papa Leo XIII lea se luptă cu moartea. Va muri în câteva zile, sau o va mai duce așa cîtva timp numai D zeu o poate ști.

Papa Leo XIII este unul din cei mai mari capi ai bisericii catolice. Înaintașul seu Piu IX a fost foarte răsboinic. Politică ofensivă a urmărit la început și Leo XIII. cu deosebire contra Italiei, dar' în curînd s'a schimbat, urmărind o politică pacinică cu toate popoarele. Poporul favorit al seu însă au fost Francezii.

Eată câteva amănunte din viața acestui Papă.

În viața sa Papa, deși a ajuns la 94 ani, nu și-a prea cruțat sănătatea. Nu asculta une ori nici de doctorul seu favorit, Lapponi.

Îi plăcea adecă să stea noaptea și să lucre. Lapponi i-a oprit, ca să stea peste

10 ore seara, zicînd aspru se nu mai vază lumină în odaie.

Papa la 10 ore stingea lampele, dar' aprindea o lampă mică, care arunca lumină numai pe masa, la care scria. Așa a ținut aceasta cîtăva vreme, până ce odată a aflat tot lucrul Lapponi și intervenind aspru, a ascultat Papa și n'a mai stat noaptea.

Papii îi plăcea mult economia câmpului. Marile grădini din Vatican lăsa să se cultive foarte frumos. Și-a plantat vî estinse și îi plăcea mult la culesul viilor. Era apoi o mare distincție pentru aceia, pe cari îl cinstea cu vinuri din viile sale.

Papii nu-i plăcea să se fotografieze sau să fie luat în chip de pictori. Odată însă un fotograf l-a fotografat pe furiș în grădina Vaticanului. Papa observînd aceasta zise:

— Acum nu este nimic dacă s'a întemplat. Numai se nu mă faci prea urît și bătrân. Apoi se-mi trimiț și mie un chip.

Fotografal făcu așa pe Papa, încât acesta când își vîzî chipul zise rîzînd:

— A, aicea caut, ca un capelan tînăr.

Cînd cetea din cărți — și cetea mult — își făcea însemnări pe bucăți de hîrtie. Hîrtiuțele aceste se perdeau une-ori și de aceea un preot din curte l'a rugat să facă însemnări în un Notes. Papa așa a făcut, dar' îi era urît să caute foaia pe care scriese și odată zise: — Tot sînt mai bune bucățelele de hîrtie. Cine s'a învățat la neorînduială, greu se dedă cu buna rînduială.

Dar' abstrăgînd de la aceasta, Papa Leo XIII. era atît de regulat în toate afacerile lui, încât poate fi luat de pildă bună.

În Roma nu e iertat preoților a purta cisme, ci păpuci ușori, tăiați. S'a întemplat odată, că s'a dus la Roma arhiepiscopul Haynald din Kolocsa. El a umblat prin Roma încălțat cu cisme, ceea-ce nu a fost pe placul cercurilor Papei. Venind mai târ-

nu putem ști, oare nu a mâncat ori beut, sau nu a umblat pe acolo vre-o vită bolnavă. Să nu lăsăm pe moșia sau în curtea noastră vre-un măcelar, care locuiește în o comună în care este boală, nici pe negustorii de vite, pe porcar, cioban, ciurdar și. a., să nu-i lăsăm să intre la vitele noastre, fiindcă atari oameni adese-ori au fost și prin astfel de locuri, unde sunt vite bolnave și ușor se poate întempla, că aduc cu ei boala.

Afară de aceasta să ținem totdeauna curat grajdurile, să așternem mult și adese-ori și să spălăm des gura vitelor mari (cornute) cu o sdreanță moale sau burete înmuiat în apă cu oțet de vin curat și moale.

(Va urma).

Creșterea mânzilor.

În timpul din urmă s'a sporit tot mai tare și la noi, nu numai numărul acelor comune, cari s'au îngrijit de un soi mai bun de vite de prăsilă, ci chiar și al singuraticilor economi. S'au convins adecă cei mai mulți din economii nostri, că fără iepe bune și armăsari frumoși, nu se pot prăsi nici mânzi de un preț deosebit. Chiar și în cazul acela, când avem iepe bune și armăsari frumoși, încă tot nu suntem siguri, că vom pute crește și noi niște mânzi tot asemenea de frumoși, pentru-că la creșterea mânzilor, ca și la a copiilor, se recer anumite reguli, pe cari dacă nu le băgăm bine în seamă toată osteneala noastră rămâne deșartă.

Regulele pentru creșterea mânzilor se încep de odată cu mánzitul iepelor. Iepele mánzite trebuie împărțite pe timpul cât poartă mánzul în foale, de o grije mai bună, ca ceialalți cai, nu numai în ceea-ce se ține de nutreț, ci chiar și cu privire la suportarea lucrului și a poverilor, ce ele au să sevirșească pe timpul acea.

Ce se ține de nutrețul de peste vară, dacă iepetele umblă la pășune în câmp, economului nu-i rămâne atâta de îngrijit, de oare-ce ele atunci și-l aleg de unde le mai place. Pe timpul de toamnă și iarnă însă economul trebuie să aibă mai multă grije de ele.

ziu un preot înalt din Roma la Kalocsa, Haynald l'a luat la plimbare prin tină, așa că preotul s'a răcit la picioare și s'a întrocnaț binișor.

— Ei vezi, îi zise Haynald, acum pricipi pentru-ce trebuie să purtăm noi cisme.

Aceasta întâmplare ajunse și în urechile lui Leo XIII. și de atunci nimeni nu avea nimic de zis, dacă preoții străini umblau cu cisme prin Roma.

Papa trăia foarte simplu. În Vatican sunt 11 mii de odăi — e ca un orașel — nusee, biblioteci, locuințe etc. Din aceste însă Papa abia folosia trei odăi.

El era foarte cruțător. Astfel din venitele lui a adunat 35 milioane lire, cari vor fi moștenite acum de cătră rudeni.

Cu deosebire toamnă, dacă se încuibeaază prea mulți soareci pe pășunat, iepetele pot se pască în asemenea casuri rămășițe din cuiburile acelor și atunci îndată pot să lapede mánzul. Tot așa pot să lapede și iarna, dacă se lasă să flămânzească prea mult în grajd, dacă se lasă să rîvnească, dacă se nutresc cu un nutreț prea rău, muced sau altcum stricat, dacă se adapă cu apă prea rece, dacă se aleagă prea mult, dacă se prea înădușesc, se sparie, sar peste ridicături prea înalte sau se lovesc peste foale și. a.

Ce se ține de lucrul sau povara ce o au de suportat iepetele mánzite, apoi aceea nu trebuie să treacă nici odată peste puterile lor, căci dacă se prea obosesc la ham, atunci încă pot să lapede mánzul.

Precum e vătămător pentru iapa mánzită, alergatul și opintitul la poveri prea mari, tot așa de vătămătoare poate să devină și odihna prea îndelungată din grajd, prin care devine leneșă și trândavă și prin care se îngreunează vedit și actul fătutului. Ca la toate lucrurile, așa și aci trebuie să se țină măsura mijlocie și adecă: lucru și odihnă la timp și potrivite.

Iepele fată de regulă la 11 luni dela timpul mánzitudinii. Une-ori fătutul se întempla cu câte o săptămână-două mai de timpuriu ca de regulă. Aceasta provine dela organismul mai slab al unor iepete cu mánz în foale.

Când economul știe, că se apropie actul fătutului la iepete, dacă acelea sunt în grajd, apoi trebuie să le despartă de ceialalți cai, se aștearnă cât se poate de moale și uscat. Înainte de fătut iepetele de regulă sunt neliniștite, rîncează, se culcă și se scoală adese-ori, apoi se uită adese-ori îndărăt spre foale. Acestea sunt semnele. pe cari dacă le vede economul, poate ști sigur, că fătutul are să se întemple fără amânare.

După fătut mánzul trebuie lăsat timp de o oară culcat lângă iapă, până când se uscă bine. După o oară cei mai mulți se scoală ei singuri și se duc să sugă. Dacă însă nu ar fi în stare să o facă aceasta, atunci economul trebuie să le vină în ajutor conducându-i la ugerul iepetei. Dacă iapa nu ar voi să lase mánzul să sugă din cauză că poate să gâdile, atunci trebuie împedecată de unul din picioarele de dinainte, ca să-l țină în sus. După câteva împedecări de acestea, iapa nu mai prea simte gâdilitul și lasă mánzul să sugă.

Laptele, ce vine în uger îndată după fătut, e neapărat de lipsă, ca să-l sugă mánzul, de oare-ce prin acela i se curăță rinza și mațele de balegile cleioase, cari s'au format acolo pe timpul dinaintea fătutului. De aceea greșesc economii aceia, cari mulg o parte din acela jos.

După fătut atât iapa, cât și mánzul trebuie lăsați câte 4—5 zile în odihnă. Dacă iapa umblă la pășune, atunci mánzul află loc destul în jurul ei, ca să se poată alerga. Alergatul îi este tot așa de lipsă, ca și suptul. Prin alergat i se întăresc nu numai picioa-

rele și celelalte organe, dar' chiar și rinza poate mistui mai ușor. De aceea e bine ca de cumva iapa nu poate umbla la pășune pe timpul cât mánzul e mic, acesta să aibă un loc deosebit pentru alergat. Fără acest loc, nu se pot crește mânzi cum se cade, ci numai niște schiloade de cai. De aceea vedem, că în economiile mai mari, pre-tutindenea se află asemenea locuri, unde mánzii se aleargă pe fiecare zi câteva oare.

În a 9 zi după fătut, e bine ca iapa să se sloboadă earăși la armăsar, de oare-ce în periodul acela leagă mai curând ca de altă-dată.

După 3—4 săptămâni dela fătut, numai ce vedem că și mánzul începe a lua câte un fir din nutrețul, cu care se nutrește mamă-sa. Atunci îi putem da și lui de mâncare. Cel mai bun nutreț pentru mánzii mici este fânul cel mai bun de pe lunci și ovėsul. De acesta trebuie să-i dăm atâta cât poate mânca. A da mánzilor în anul dintăiu nutreț de cel rău, nu numai că nu e folositor, dar' poate să devină chiar stricacios pentru dezvoltarea lor mai departe, de oare-ce capătă așa numita »burtă de paie«, care apoi îi atrage la pământ și astfel îi face de să strîmbă de spinare.

Afară de nutreț, curățania pentru mánzul mic, ca și pentru copil, e de cea mai mare însemnătate. Să nu cruțăm peria și țesala, de oare-ce acestea sunt ca și peptenele pentru copii. Înainte însă de a pute folosi acestea trebuie să umblăm frumos cu mánzii, ca să se imblânzească. Să ne ferim a ne juca cu mánzii sau a-i necăji, căci atunci îi învățăm cu nărav.

După 4—5 luni dela fătut mánzul se poate și înțărca. Înțărcatul trebuie să se facă pe rând și nu dintr'odată. Care va să zică mánzul trebuie lăsat tot mai rar la supt, până-când își uită cu totul atât el, cât și iapa. Regula generală cu privire la înțărcatul mánzilor ca și al celorlalte animale de casă sună așa, »câți ani îi trebuie unui animal până când crește mare deplin, atâtea luni trebuie să-l lăsăm ca să sugă«.

În anul al doilea e tare bine, dacă mánzul poate umbla la pășune. Pășunea trebuie să fie bogată în tot felul de ierburi nutritoare și pe lângă aceasta trebuie să mai aibă și apă bună și curată de beut și dacă se poate și de scaldat. Afară de aceasta mai trebuie îngrijit și cu sare, ca astfel cu atât mai bine să-i priască pășunea.

Dacă mánzul umblă la pășune la olaltă cu iapa, atunci e bine ca să se curățe din anul dintăiu. Înainte de anul al patrule, nu e cu scop ca să se prindă mánzul la ham sau să se învețe la călărit, de oare-ce în asemenea casuri nu i se poate desvolta trupul cum se cade.

Acestea sunt câteva reguli mai însemnate pentru creșterea mánzilor; reguli, pe cari n'ar strica ca să le țină mai bine în minte și economii nostri și atunci îi asigurăm, că le va succeda a crește un soi mai bun și mai frumos de cai, decât cum se află astăzi pe unele locuri.

Ioan Georgescu.

Fragile.

La orașe și în apropierea orașelor din țările, unde oamenii știu să tragă folos și din cel mai mic petec de pământ, cultivând pe el de multe ori fructe, pe cari noi nu sîntem obișnuiți să dăm o para chioară, se cultivă în măsură mare și fragile. E drept, că la noi avem fragi în pădure, pe cari le vînd mai ales Țigancele. Cultivându-le însă anume, avem fragi pentru piață mai curînd și cîpătăm pe ele prețuri întregite și împătrite. Un bun preț cîpătăm și dela fabricile de conserve de fragi. Fragile se împart în de cele mari și de cele mici. Fiecare din aceste două feluri are mai multe soiuri.

Fraga se desvoaltă mai bine într'un pămînt gras, humos, care să conțină destulă umezeală fără de-a fi însă apătos și acriu.

Soarele, prea multopăcește creșterea fragilor, de aceea le mai place un pămînt înclinat înspre răsărit. La cultura fragilor trebuie să observăm următoarele: Pămîntul să răscolește adînc și se gunoeste bine. Timpul cel mai potrivit pentru sădit e luna lui Iulie și a lui August, pe ploae. În scopul acesta luăm mlădițele cele tinere, cu rădăcini bune, dela plante de 2—3 ani. Dacă le-am sădit înainte cu 2—3 săptămîni și apoi le punem la locul statornic, e cu atît mai bine. Săditul se face la o distanță de 50—60 cm. pentru fragile mari, la 40 cm pentru cele mici. Plantele puse în August se întăresc bine pînă în preajma ernii și dau în vara următoare o recoltă bună. Unii cultivători sădesc în anul prim cîte un șir de chil (varză creată) printre cîte două șiruri de fragi. În anul al doilea nu se mai pune nimic printre șire. De două ori pe an, în August și toamna tîrziu, se curăță firele eșite pe de laturi. În modul acesta cotoarele se imputeresc, se fac stufoase și dau fructe multe. Toamna săpăm și gunoim cu compost. Primăvara punem pămîntul din cărările dintre fragi pe straturi. Vara se sapă odată. Tufele de fragi nu se lasă mai mult de 3—4 ani, căci recolta scade, de aceea trebuie înlocuite cu altele noue, pe cari le putem lua, în felul arătat la început din cele vechi.

Fragile se pot cultiva foarte bine și pe marginea straturilor în grădină.

Expoziție de oi în Poiana-Sibiului.

— Raport special. —

— 14 Iulie n.

Comuna Poiana este una dintre cele mai mari comune mîrginașe din comitatul Sibiului. Numărul locuitorilor se ridică la 2000 suflete.

Singura ocupațiune a locuitorilor acestei comune a fost economia de oi, odinioară foarte rentabilă, ear' acum, schimbându-se împrejurările, a început să decadă, deoparte din cauză că produsele nu se mai caută așa bine; de altă parte din cauza multelor greutăți, ce au să întîmpine la trecerea vitelor în România și la reîntoarcerea lor, de oare-ce partea cea mai mare de oi se trec earna în România spre pășunare.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului, care are de scop propătirea economică a Românilor din acest comitat și care dela înființare a desvoltat o muncă deosebită, un zel nemărginit în scopul amînării, a crezut sosit timpul a se da deosebită atențiune economilor de oi, și spre acest scop a decis aranjarea unei expoziții de oi în Poiana pe ziua de 10 I. c.

Această zi a fost așteptată cu mare bucurie din partea locuitorilor din Poiana și jur mai ales anunțați fiind, că reuniunea de agricultură va fi reprezentată prin demnul ei president, dl profesor seminarial D. Comșa, și zelosul secretar, dl V. Tordășianu, ear' reprezentant al comisiunii economice comitatense va fi dl H. Mangesius, primpretoarele cercului Mercurea.

La sosirea în comună au fost așteptați de întreaga inteligență din Poiana, numărös popor și primăria comunală, în numele căreia notarul, A. Micu, în scurte cuvinte a bineventat pe scumpii oaspeți. Dl president Comșa a mulțumește pentru frumoasa primire.

După o mică pauză, la timpul stabilit în program dl president deschide expoziția și însoțit de juriul ales din comunele Poiana, Rod și Jina examinează cu scrupulositate fiecare grupă de oi espusă și fiecare membru al juriului își face notițe în scopul premiării.

Examinarea a durat mai bine de 3 ore.

Aproape de orele 2 s'a întrunit juriul pentru a decide asupra premiării.

În considerare, că este prima expoziție în felul acesta și astfel esponenții nu au fost prea mulți, și pentru încurajarea economilor de oi, s'a decis să se premieze în raport cu calitatea oilor espuse, toți esponenții în număr de 36, numărul oilor espuse aproape 200.

În bună înțelegere, fără părtinire s'a designat fiecărei grupe de oi, berbeci sau miei premiul meritat.

Se invită toți esponenții în una din salele școlii, unde, după o mîduoasă vorbire din partea presidentului, se porcede la împărțirea premiilor în sumă de 200 cor, pusă la dispoziția reuniunii din partea comisiunii economice comitatului Sibiului.

Cu acest prilej s'au înscris ca membrii ai reuniunii 14 inși din Poiana, aproape toți economi de oi, fiind membri inteligenți de mai înainte trecuți în registrele reuniunii.

Erau orele 4 când s'a finit cu împărțirea premiilor și frunțașii comunelor, cari au participat la expoziție s'au întrunit la un frumos banchet aranjat în onoarea vrednicului president al reuniunii și al secretarului. Dispoziția veselă a durat sub tot decursul prînzului, cu toate că ploaia curgea șiroae.

Ca la ori-ce veselie românească n'au lipsit nici toastele.

De remarcat e primul toast ridicat de parochul Ilie Dobrota în onoarea oaspeților din Sibiul D. Comșa și V. Tordășianu, cari nu și au pregetat a veni în mijlocul nostru pentru a da părințeștile povețe întru prosperarea economiei de oi. Al doilea toast a fost ținut de dl Comșa în onoarea poenarilor,

Dl Tordășianu, ca om practic a folosit buna dispoziție a mesenilor spre a colecta cîte 20 bani pentru hala meseriașilor din Sibiul.

Cu toată oboseala din decursul zilei dl Comșa nu s'a mulțumit cu atîta, ci după banchet a întrunit în școală de nou pe oieri spre a se informa mai de aproape asupra neajunsurilor lor.

Vîzînd poenarii dragostea ce dl Comșa o nutrește pentru ei și nobilul scop ce-l urmărește la ori ce convenire cu poporul i-au arătat, ca unui adevărat părinte, toate păsurile și greutățile ce au să întîmpine, și dl president le-a promis tot sprijinul seu pentru delăturarea acelor greutăți.

Totodată li-a propus să se asocieze la o altă împreună cu ceilalți economi de oi din comitat și să formeze o societate a oierilor din comitatul Sibiului, căci astfel

vor pute mai ușor învinge necazurile deoparte de altă parte și produsele lor le pot valora mai bine, ne mai fiind constrînși de mulțori din lipsa de parale, a-și vinde produsele cu prețuri foarte slabe

Aceasta idee a fost salutată cu nespūsă bucurie din partea poenarilor, cari îndată și au ales 7 membri și anume 4 dintre economi 3 din inteligență, cari în frunte cu dl Comșa și dl Tordășianu să facă pregătirile de lipsă împreună cu delegații aleși din Săliște, Rășinari, Rod și Jina pentru înființarea cât mai grabnică a societății oierilor

Aceasta e, în liniamente generale, rezultatul expoziției de oi din comuna Poiana, care mi-am ținut de datorință a-l aduce la cunoștința publică, pentru-că chestia întrece marginile înguste ale unei comune și ideile sulate, dacă trup se vor face, vor fi în stare a ridica economia de oi pe un nivel înalt și astfel va ridica și bunăstarea comunelor din comitatul Sibiului, în deosebi a acelor, cari vor forma societatea de oi proiectată.

Ideile sulate trup se vor face, de aceasta sînt sigur, când în fruntea afacerii stă un bărbat ca dl Comșa, care prin cunoștințele sale, prin dragostea ferbinte ce o nutrește pentru înaintarea economică a Românilor, a dat reuniunii de sub conducerea sa un avînt deosebit, invidiat chiar de conlocuitorii sași din comitat

Poenarul.

Pregătirea săpunului.

Abia este articolu mai trebuincios pentru fiecare casă ca și cum este săpunul.

Igiena dă săpunului aproape aceeași importanță ca și pâinii, sării și altor alimente — pentru conservarea sănătății.

Ne-am obișnuit să luăm și săpunul pe bani scumpi dela Jdan și nici nu ne dăm samă că săpunul cu înlesnire l-am putea fiecare pregăti acasă. Nu numai că săpunul pregătit acasă e mai ieftin, dar' e și mai cu spor. Reclamă ce e drept puțin simț de economisare pregătirea săpunului și nițică osteneală; dar' toate aceste dispar pe lângă câștigul ce ni-l dă. Cîte unșoruri rîncede nu se folosesc în mîncări, cîte oase grase nu se aruncă, sîu de oae etc! — pe când dacă le-am aduna din an în an la 5—10 ani avem material bogat pentru săpun

Săpunul se pregătește în chipul următor:

Vom cîntări unșoarea și tot la 3 chile de unșoare socotim 1 chilo de soda (zsiros szoda) și 9 litre de apă.

Procedura: Ântăiu ferbem soda în apă. Leșia o împărțim în două. În jumătate leșia se fierbe unșoarea întregă pînă când observăm că se saponifică. Aceasta o cunoaștem rîcind puțină mixtură și pipăindu-o cu degetul. Dacă nu e unșuroasă atunci e saponificată. Acum culegem tot săpunul ce s'a ridicat ca și smîntăna pe deasupra leșiei — și îl fierbem de nou în cealaltă jumătate a leșiei pînă devine săpun deplin. Săpunul se prinde în forme anume făcute. Să se poate face o ladă improvizată de scînduri, a cărei cavităte o coperim cu cîrpe și turnăm în ea săpunul liquid. Acî îl lăsăm să se închege. Apoi îl tăiem în ruzi lungi și îl așezăm la loc sbitic, ca să se uște dela sine.

Ean.

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Biletele de vânat. Cu 1 Iulie e o parte mare a vînatului liberă, dela 15 August încolo e liber ori-ce vînat, de aceea trebuie scoase acum certificatele de vînat. Cassa statului a hotărît, ca de aici înainte certificatele să se estradee tot numai cu terminul până la 31 Iulie, care urmează după scoaterea lor, ori-care ar fi fost ziua și luna, în cari s'au scos.

Telegrame locale. Ministrul de comerț a hotărît, ca de aici înainte să se poată da telegrame locale în toate comunele unde e oficiu telegrafic-postal erarial. Astfel de telegrame pot fi date și la stațiunile telegrafice dela gări, dacă acestea comunică telegrafic cu oficiile erariale de telegraf.

Bănci noue. În comitatul Hunedoarei se înființează noue bănci românești în Geogiul-de-jos cu numele »Geogiana« și în Ilia-murășană cu numele »Opinca«. Prospectele dela »Geogiana« s'au subscris și trimis deja.

Acționarii băncii »Jiana«, din Petroșeni sînt chemați la adunarea generală constituantă, care se va ține în 30 Iulie c. în Petroșeni.

Însoțirea de bucate „Agricola“ din Hunedoara după cum ni-se scrie, a cumpărat o casă frumoasă în piața Hunedoarei cu 20.000 cor. Însoțirea își va muta acolo cancelariile în 1 Oct a. c.

Despre aceasta însoțire se scriu »Liberității« din Orăștie următoarele:

Cu 30 Iunie noua însoțire de magazin și anticipații »Agricola« din Hunedoara și-a încheiat un an de gestiune. Cu toate că tinera societate abia există de 10 luni, cu toate că spesele și greutățile fondării au fost nespuse de mari, după cât știm bilanțul ce se va publica în curînd, va arăta un modest venit.

Prin ajungerea acestui rezultat în primul an, »Agricola« a dovedit, că are dreptul de existență pe terenul, pe care până-acum numai singură îl cultivă, un bogat și recunoscător teren.

Din statistica lunii lui Maiu. În luna lui Mai s'au născut 49.567 copii și au murit 42.980. Căsătorii au fost 14.423. Boalele lipicioase au secerat mulți oameni. De ofiică au murit 7351, de anghină 583, tusă măgărească 802, scarlatină 1195, lingoare 317.

Pasapoarte sau dat 15.899, cele mai multe pentru America.

Focuri au fost 1137 în 962 comune cu o pagubă de 2 milioane 286.996 cor.

Statutele societății femeilor române din Agnita au fost aprobate de ministrul de interne.

Recolta din America. În săptămîna aceasta se va începe cu secerișul în statele dela apus ale Americii. Până acum prospectele sînt foarte favorabile, o greutate mare e însă lipsa de lucrători. Proprietarii de pământ sînt gata să plătească și 3 dolari (preste șapte florini) pe zi și mîncarea, dar' totuși nu află destui lucrători.

Tîrgul de vite din Deva s'n va ține în 31 Iulie și 1 și 2 August, cel de mărțuri în 3 August.

Bancnote noue de zece cor. Banca austro-ungară vrea să scoată din comerț bancnotele de zece coroane și să le înlocuiească cu altele. Bancnotele de până acum n'au fost pe placul publicului, afară da aceea s'au făcut multe falsificări, mai ales în Italia. Bancnotele cele noue se vor pune în circulație începînd cu anul viitor.

Boala de gură și de unghii s'au constatat la vitele din mai multe comune din comitatul Albei-de-jos. Din cauza aceasta s'au oprit tîrgurile de vite din Vințul-de-jos și din Alba Iulia.

SFATURI.

Cum se ferim cartofii trimiși în altă parte de înghețare? Un econom practic recomandă în privința aceasta următorul mijloc, efin și ușor: sacii, în care espedăm cartofii, îi muțem în apă rece, îi umplem cu cartofi și îi udăm pe dinafară înc'odată cu apă rece. Pachetați în felul acesta, cartofii nu degeră, nici când e gerul cel mai mare. Causa e foarte simplă: gurile din țesătură se umplu cu umezeală și ghița, ce se formează pe din afară oprește intrarea frigului sau mai corect eșirea căldurei din cartofi.

Cum se pregătim peștii. Cea mai gustoasă parte a peștelui este spinarea. Peștii de baltă se țin mai ântăiu în apă de riu sau de isvor, ca să piară mirosul de baltă din ei. Peștii cu solzi se curăță, trăgînd cu cuțitul dela coadă spre cap. Dacă solzii cad anevoie, se opărește peștele cu apă fierbinte și apoi se toarnă apă rece peste el. Peștii fără solzi se curăță cu dosul cuțitului. Când se scot măruntaele, se se bage bine de seamă să nu crepe beșica fierei. Peștii cei mari se fierb sau se frig încet, la un foc nu prea iute.

Cea mai bună cluxă de șoareci e următoarea: umplem o oală de mărime mijlocie cu apă, legăm peste gura ei hârtie udă de pergament, facem în mijlocul ei, după ce s'a sbicit, două crestături în formă de cruce și punem pe limbile acestor crestături câteva frimțuri de zahăr. Șoarecele care, licăe din zahăr, cade în oală, de unde nu mai poate eși, ear' limbile se așază singure eară la loc, așa că se pot prinde și alții.

De-ale găinilor. Cultivătorul de găini se nu creadă, că avînd un soi nou de găini bune va și avè prăsila dorită, fără de a-și câștiga și cocoș bun. Cocoșul trebuie schimbat în fiecare an și anume trebuie adus tot din altă parte, nu din prăsila proprie, căci altmîntrelea soiul de găini degenerază, neîmprospătîndu-se sîngele.

Sfatul de-a da găinilor și var în nutreț nu se poate repeta din destul. O găină nutrită bine dă multe oue,

dar' dacă nu are destulă materie și pentru formarea coajei, încetează cu ouatul, cât de bun ar fi nutrețul. Lucrul nici nu e greu, căci n'avem decât să amestecăm în mîncarea lor coji de oue zdrobite câte mai mărunt sau tenaciuală de var căzută de pe păreți.

FELURIMI.

Inelul vrăjit. În Șvițera vestică locuitorii dintr'o comună sînt îngroziți de fapta unui criminal, care desgroapă fete tinere și le scoate inima. Sîcriul îl lasă totdeauna desfăcut și cadavru descoperit. Până acum făptuitorul n'a putut fi prins. O foae din Geneva scrie, că faptele acestea sînt rezultatul credinței deșerte, care bântue și acum în multe sate din Șvițera, cu toată cultura ei. Șvițerenii păstrează pe alo-curea și acum tot felul de cărți vechi, în cari sînt descrise farmece: de dragoste, de boală și de alte necazuri. Mulți cred în inelul vrăjit, cu ajutorul căruia se pot scoate comor ascunse. Cărțile de farmece zic, că inelul acesta se poate face numai cu ajutorul unui cuțit, cu care s'a scos inima unei fete tinere. Vr'un nebun, care crele în prostii de-acestea, trebuie că e și făptuitorul crimelor descoperite acolo.

Obiceiurile regelui Petru. Petru Karagheorgevici par'că ar vrea să câștige inima poporului seu, și asta o dovedesc purtările lui.

Deunăzi îmbrăcat în haine civile și cu o barbă falsă, a eșit din palat pe la ora 1 d. a., și urcându-se într'o trăsură de piață, s'a dus la spitalul militar, unde a cerut voe să între înăuntru. Portarul, necunoscându-l, i-a răspuns să aștepte până la orele 2, oră în care pot fi visitați bolnavii, și regele așteptă. Intrînd, vizită mai multe săli, punînd întrebări bolnavilor și dîndu-le bani. Vîzînd că un bolnav zace pe un pat murdar, chemă pe i firmier, care îi răspunde că era vorba de un muribund, și de aceea nu se mai schimba rufăria patului. Regele întrebă unde e medicul de serviciu și i-se spuse, că se află într'o cafenea vecină. Trimise atunci un soldat să-l cheme.

Aceasta se întoarse spunînd că medicul nu poate veni, căci joacă biliard. Atunci Regele scris în registru: »Medicii trebuie să îngrijească neîncetat de bolnavii încredințați lor. Regele Petru I.«

Recunoscut Regele, din toate părțile alergară convalescenții și infirmierii, dar' Petru se și urcase în trăsură și plecase la o școală din apropiere.

Intrînd în clase, unde lecțiile nu începuseră, puse mai multe întrebări copiilor. După aceea s'a dus într'o cafenea din apropiere și a luat o consumație, ear' pe la orele 3 jum. sa reîntors la școală. Profesorii tot nu veniseră. Atunci a luat creta și a scris pe o tablă din clasă: »Regele Petru a fost aci și a așteptat înzadar pe domnii profesori.«

CRONICĂ.

„Călinarul Poporului“. Aducem o veste plăcută cetitorilor noștri. „Călinarul Poporului“ pe 1904 va fi întocmit, ca și cele de până acum, anume pentru trebuințele poporului, va cuprinde mare bogăție de material și va fi împodobit cu frumoase ilustrații.

Astfel „Călinarul Poporului“ pe 1904 își va ținea locul de până acum, fiind cel mai bun, cel mai frumos și mai ieftin călinar. Atragem de pe acum luarea aminte asupra lui

Din diecesa Gherlei. Maiestatea Sa a aprobat următoarele avansări ierarhice: Alexandru Bene, canonic lector a fost avansat preposit. Ioan Georgiu, canonic lector, Ioan Ilieș, canonic custode, Ioan Ivașcu, canonic școlastic Octavian Domide, canonic cancelar. A rămas vacant statul de canonic prebendat

Turburare la alegere de primar. În comuna Salyi (lângă Sătmar) s'a întâmplat în 18 l. c. mari tulburări și vărsare de sânge cu prilejul alegerii de primar. Erau doi candidați, Guthi, fostul primar de până-acum și Andreiu Nagy. Protopretorul însă nu a candidat decât pe Guthi, care a fost ales. Partisanii lui Nagy au cerut nimicirea alegerii și neîmplinindu li-se cererea s'au răsculat, înarmați cu furci și coase și voind să bată pe protopretorele și pe notar. Au intervenit gendarmii și au pușcat; trei din tulburători au murit în fața locului, ear' sergentului de gendarmi i-au spart capul și au mai fost răniți încă doi gendarmi. Linistea s'a restabilit cu greu.

Un „patriot“ uituc. Un Șvab din Mehala, proprietar de case și slujbaș la tren s'a rușinat de numele lui cinstit și și-a patriotizat, adevă maghiarizat numele. Când i'a venit dela ministeriu permisiunea să poarte numele cel nou, a tras o sfântă de beție încât și-a uitat numele cel nou. Mergând adevă cătră casă s'a întâlnit cu un cunoscut, care i'a întrebat, că ce praznic a avut. Mândru i'a răspuns patriotul: »Mi-a venit decretul cu numele cel nou«. — Și cum te cheamă acum? — Vezi asta am uitat-o, dar' ean uită-te-n decret!

Pentru abonenți. Sunt rugați stimații noștri abonenți de până-acum, cum și cei cari se abonează de nou, a trimite în curând prețul abonamentului, ca să ne știm orienta cu privire la numărul exemplarelor foii ce avem să tipărim.

Totodată facem cunoscut, că aceia cari vor face cinci abonenți noi la „Foia Poporului“, vor primi ca premiu un splendid tablou: **Osândiții în procesul memorandumului.**

S'a deșteptat în sicriu. Din Hamburg se scrie, că în casa rece a cimitirului din Altona a fost dus un sicriu, în care zăcea o fetișoară de 14 ani. Noaptea s'au auzit strigăte din sicriu și păzitorii desfăcându-l, au văzut, că fata e vie. După o jumătate de cias însă ea a murit în adevăr.

Emigrările în America. Ziarele americane scriu, că anul acesta au emigrat cei mai mulți oameni în America. Numai în luna Maiu au intrat în America 138 mii de emigranți. Până la sfârșitul lui Iunie au emigrat anul acesta 860 mii de oameni în America.

Pentru meseriașii noștri. Facem cunoscut iubitorilor noștri meseriași, că între lucrările ce vom să publicăm în interesul lor, una dintre cele dintâi va fi **Legea industrială, în traducere și eu tălmcirile de lipsă. Publicarea ei vom începe-o în curând; ea va eși și în broșura deosebită. Legea va fi tradusă și tălmcită de zeosul avocat tinăr din Turda, dl Dr. Valer Moldovan, care a scos încă în tipar asemenea lucrări folositoare pentru poporul nostru, despre cari ne vom lua prilej a vorbi de alte-ori.**

Vezuvul în neliniște. Vezuvul, muntele vomitor de foc de lângă Neapolea (Italia) e în erupție. Zilele trecute a aruncat puternic lavă, care a pătruns în depărtare de 500 metri dela munte. Satele din jurul Vezuvului se află în primejdie.

Unelte economice de vânzare. Vestim prin aceasta pe cei interesați, că membrul Reuniunii noastre agricole, doamna Constanța P Barcianu, pune în vânzare cu preț redus mașina de tăiat nutreț, plugul sistem Sack, mașina de săpat cucuruz și grapa de fânațe, toate acestea foste proprietatea școlai economice desființate din Rășinari. Doritorii să se adreseze cătră amintita vânzătoare în Sibiiu. Sibiiu, 20 Iulie n. 1903. Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu. Dem. Comșa, pres.; Vic. Tordășianu, secretar.

Omor. După cum scriu foile jidovești negustorul de bucate Solomon Diamant din Sătmar a fost ucis de cociful lui Ioan Tâlpaș. Ei mergeau cu o căruță de cucuruz la Sárkőzi-Ujlak. Pe drum s'au certat, Tâlpaș a luat un topor și a despicat capul stăpânului, care s'a tăvălit mort în căruță. Ucigașul a fost arestat.

Generalul sârb Nicoloi și fostul min. Teodorovici, cari au fost să fie omorîți când cu uciderea părechii regale sârbești, n'au murit, ci s'au tămăduit din ranele lor. Ei vor fi acum puși în pensie.

Pentru economi. Cu numărul de azi am început publicarea îndrumărilor împotriva boalei de gurd și de unghii la vite. Cum boala aceasta pricinuește mari pagube economilor noștri, credem că îndrumarea le va fi de mare folos, de aceea atragem luarea aminte asupra ei.

O nenorocire pe tren în America. Din New-York se vestește, că în statul Virginia s'a întâmplat o mare nenorocire pe linia ferată în urma ciocnirii a două trenuri. Locomotiva unui tren de marfă a sdorbit cu totul ultimul vagon al unui tren de persoane, în care se aflau 55 emigranți din Ungaria și Austria. Personalul locomotivei s'a prăpădit tot. Din ruinele vagonului sdorbit s'au scos douăzeci și șapte de morți și douăzeci de răniți. Unui călător, care se uita afară, sticla dela fereastră i'a tăiat capul, care s'a rostogolit în șanț.

Rachiul. Muncitorul K. Pillui din Timișoara era din seamă afară bețiv. Sâmbătă a început de dimineață cu rachiul și după ce s'a dobitocit bine, a plecat cătră casă. Pe drum intră într'o prăvălie și și cumpără un revolver. Ajuns acasă, nu și află nevasta, care eșise și incuiase casa. El se desbracă în coridor de roc și de cămașă. Ceilalți locuitori nu-l băgară în seamă, știind că în stare de beție face câte prostii. Bețivul se puse apoi jos și se împușcă drept prin inimă.

Grevă. În Anina, între muncitorii dela băi e în pregătire o grevă; la mișcare i-au parte peste 400 de muncitori.

Pagubele în Chișineu. Comitetul de ajutorare ce a fost alcătuit în Chișineu, arată că pagubele ce au fost cauzate în timpul turburărilor se urcă la 2 milioane ruble. Comitetul arată că au fost prădate: 700 locuinți și 600 bolți, sânt 47 morți, 92 greu răniți, 345 ușor răniți, 50 deveniți infirmi, 53 devenite văduve și 123 deveniți orfani.

Numărul Jidanilor de pe pământ. O statistică publicată în Londra arată numărul tuturor Jidanilor de pe pământ cu 10 mil 413.829.

În Europa sânt 8 mil 581.772, și anume Austro-Ungaria 1 mil. 994 378, Belgia 12,000 Bulgaria 28,000. Danemarca 4080, Anglia 179 000 Franca 86,885, Germania 586,948 Grecia 8350, Holanda 103 988, Italia 44,037, Portugalia 700 (fericită!), România 229,000 (numai atâția?), Rusia 5 milioane 189,401, Sârbia 5100, Spania 4500, Svițera 12,551, Turcia 75,295 etc.

Asia 318.677, dintre cari în Palestina numai 60 000.

Africa 362.432, dintre cari 150 000 în Maroc, 25.000 Africa-de sud.

Australia numai 11,040.

America 1 milion 168.948, mai toți din Statele-Unite. Nu e mirare, că acestea se apăra și cu mijloace fariseice de Jidanii din Rusia și România.

Socotind mărimea țerilor, Austro Ungaria e mai bogată în Jidani, apoi Rusia și România. Se și cunoaște

O canibală. Canibali se numesc aceia, cari mănca carne de om. De curând a fost descoperită în Kafr-Sakr (Egipt) o femeie canibală, care înșela la ea băieți mici, îi omorea și îi mânca. Canibala a fost prinsă tocmai când frigea carne din un copil ucis.

Intru mărirea lui Dumnezeu. Subscriul în numele reprezentanței bisericești și a întregului popor locutor în comuna Măgărei, vin a aduce și pe această cale cea mai fierbinte mulțumită tuturor celor binevoitori, emigranți la America, cari nu au prețat de-a și depune obolul lor în folosul bise-icei gr.-or. din comuna sus amintită, contribuind cu suma de 235 coroane 25 bani. O parte a sumei, anume 210 cor. la dorința binevoitorilor, s'a deșus ca fundațiune a bisericiei, ear' restul s'a întrebuițat pentru îndeplinirea unui Sf. Maslu pentru hotare. Credincioșii cari au contribuit sânt următorii:

Nicolae Holerga 5 dolari; Alecsandru Solomon 2 dolari, Sonu Blator, jun. 2 dol, 10 cenți; Sonu Blator sen 2 dol, 10 cenți; Nicolae Blotar. 2 dolari, Dinu Holerga 2 dol, Manițiu Holerga 2 dolari 10 cenți; toți din Măgărei. Ioan Armenciu 2 dolari, din Nocrichi. Naftanailă Holerga 2 dol. 10 cenți; Leonte Lazar 1 dolar 50 cenți; Achim Holerga 1 dolar; Ana Holerga 1 dolar; Ioniția Suci 1 dolar; Savu Lazar 1 dol 10 cenți; Ioan Stanciu 2 dol 10 cenți; familia Teodor Blotar 1 dolar 50 cenți; familia Nicolae Nicula 1 dolar 70 cenți; Ioan M. Holerga 1 dolar 25 cenți; Ioan Lazar 1 dolar; Maria Lazar 1 dolar; Ioan Crețiu 1 dolar; Ioan Solomon 1 dolar; Andronic Andreiu 1 dolar; Nicolae Oltean 1 dolar; Nicolae Dănilă 1 dolar; Crucian Barbulea 1 dolar; Ioan Pușceșiu 50 cenți; toți din Măgărei. Silimon Candrea 50 cenți; Ioan N. Holerga 50 cenți; din Măgărei. Maria Dudoș Hetiuru 50 cenți; Stefan Casianu, din România 1 dolar; Iosif Serba, Șebeșul-mare 1 dolar; Vasilie Bansiu, Șebeș 1 dolar; Iosif Băra, Șebeșul mic, 1 dolar; Ilarion Morariu, Nocrich 50 cenți; Ioan Podorean. Șebeșul mare 50 cenți și Nicolae Carculea Măgărei 30 cenți. Tot diu America s'au mai încassat dela Ioan Lazar, croitor 10 coroane din Măgărei.

Rugăm pe bunul Dumnezeu ca să le dea sănătate, să le răsplătească cu bine, pentru a mai putea împlini atari fapte nobile spre mărirea lui Dumnezeu și ângerul Domnului să le fie apărător în deșursul călătoriei lor, pentru-ca sănătoși și mulțumiți să-i vedem în patria noastră. Măgărei 1/14 Iulie 1903. Mihail Holerga, paroch gr.-or.

Jidovirea Budapestei. În Budapesta sînt 7 școale civile de băieți și 12 de fete. În cele de băieți au fost 2849 elevi, între cari 957 Jidani, în cele de fete 5331 eleve, între cari 2397 Jidance.

Pentru boltite. La „Tipografia“ (Sibiu, strada Poplăcii Nr. 15) sînt aflate de vânzare hîrtie de maculatură pentru pachetat chilogramul à 16 bani.

Venitul odilor frate reg. din Ungaria a fost în Martie a. c. de 17 milioane 769,684 cor. În cvartalul prim al acestui an s'au încasat 52 mil. 673,103.

Reuniunea funcționarilor Consiliul de administrație al reuniunii funcționarilor din Austro-Ungaria a votat și pentru anul școlar 1903/4 un capital de 35.000 coroane ca ajutoriu resp. stipendii destinate pentru pruncii și orfanii membrilor reuniunii funcționarilor sîraci cari frecventează școlile civile de feciori și fete din Austro-Ungaria.

Banchetele de lipsă competențelor se capătă gratuit în cancelaria filialei noastre strada „Wiesen“ Nr. 1 și rugărilor provăzute cu documentele votate în blancheta sînt a se așterne la reuniunea noastră până la 15 Septembrie, strada Wiesen nr. 1 Sibiu în 20 Iulie 1903 Direcțiunea.

Din România. Venitul pădurilor statului pe 1902 - 1903 până la 28 Februarie a. c. a fost de 5,084 736 lei 55 bani, față de 5,092,741 lei 16 bani întrați vremea corăpunzătoare din anii 190 - 1902.

Zilele aceste cu trenul de Predeal au mai părăsit România 23 emigranți e vrei, plecînd la America. C-i mulți înainte!

Unis de tren în America Un coresp. ndent al nostru din America ne scrie, că acolo în orașul Wheeling W. Va. a fost omorît de tren Dumitru Marcu din Porumbacu-de-jos, în 2 Iulie c., când se întorcea dela lucru de noapte la 5^{1/2} ore dimineață. El era cu frate seu Alece, care a auzit trenul și s'a ferit dar' Dumitru, care era mai înainte nu l'a auzit și a fost zdrobit. Reposatul a fost de 28 ani, în America mersese de 3^{1/2} luni; ac s'a lăsat nevasta și o copilă de 1 an.

Dzei s'e-l odihnească în pace în pămîntul străin.

Concurs. „Asociațiunea“ pentru literatură și cultura poporului român publică concurs pentru ocuparea unui post de învățător (invetatoare) ordinar și a unui post de învățătoare suplentă la școala civilă de fete a „Asociațiunii“ din Sibiu. Terminul de concurs e 15 Aug. c.

— În diecesă Lugojului se escrie concurs cu termin până la 12 Aug. st. n. 1903, la stipendii teologice, gimnasiale și preparandiale pe anul școl 1903/4. Concuranți la aceste stipe dii pot fi numai tineri români greco-catolici și au s'e-și substearnă concursurile lor la ordinariatul din Lugoj pe calea oficiului protopos: districtual instruîndu le cu documentele de lipsă. Concuranții la stipendiile teologice și preparandiale negreșit vor avea s'e se prezenteze înaintea Consistoriului episcopesc din Lugoj pe ziua de 12 August n. a. c. ad cînd cu sine și atestat despre starea lor sanitară, estradat de cătră medicul diecesan.

Știri mîrșante Din Murș-Ludoș s'e vestește, că vice-notarul dela judecătoria de acolo, Dr. Kovács s'a înecat în Murș, voind s'e scalde.

— În Hanoifa (India) a fost zilele trecute un groaznic uragan; vîntul a scos arbori din rădăcină a răsturnat case și un tren. Sînt aproape 300 morți.

— Monarchul nostru va călători în 8 August c. la Drezda pentru a saluta pe bîtrînul rege al Saxoniei, George, din prilejul onomasticeii sale; știrea are lipsă de confirmare.

— În comuna Hilio de lângă Chezdî-Oșorheiu a fost în 14 I. c. un foc mare; au ars aproape 100 de case și zidiri economice

— Vaporul Petre I. avînd pe bord 200 pasageri, și 7000 puzi de mărfuri, s'a cufundat în Volga, aproape de Nișinowgoro; lipsesc 50 de persoane.

Petrecheri.

Serată în Colun.

Inteligența română din Colun invită la serata literară-teatrală ce se va ține azi în 26 Iulie 1903 st. n. în școala confesională din Colun. Venitul curat e destinat pentru biblioteca poporală din loc. Suprasolviri și oferte în cărți pentru bibl. se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.

Programa: „Cuvînt de deschidere“, — „Despre social-democrație“, disertație de dl. N. Trăciu. teol. abs. — „Trecui valea“, de I. Murșan, cor bărb. — „Paul Chinezul“, poezie de I. Nenițescu, declamată de dl. I. Giurca teol. abs. — „Fa Marișo“, de „duet“. — „Peatra din casă“, comedie într'un act de V. Alexandri. — „Șoldan Viteazul“, monolog de V. Alexandri predat de dl. I. Vintilă, invet. — „Sună buciul“, de Simonescu cor. bărb. După producție urmează dans-

Nr. 160 F.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

S'biu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaeriu, obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiu (N. Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

Toate obiectele de aur și de argint sînt probate și esaminate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta s'e dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri-curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 61 3-26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coveriș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani

Deschidere de restaurant.

Subscrisul cu stimă îmi permit a atrage atențiunea preonoratului public român din loc și jur asupra

restaurantului Habermann (Bierhalle)

pe care l'am luat sub conducerea mea, începînd cu ziua de 16 Iulie c. și unde onoratul public va fi servit cu cea mai bună bere de Habermann cu mîncări ieftine și bine pregătite, cum și cu vinuri vechi curate

Serviciul prompt și ieftin va mulțumi pe deplin pe onoratul public.

Recomandîndu-mă binevoitorului sprigin al onor. public sînt

Cu distinsă stimă

Iosif Boebu,
restaurateur.

69 2-3

P. T.

Am onoare a face cunoscut onor. public, că preiau și duc în deplinire, ca specialist și cu prețuri solide și reale tot felul de lucrări aparținătoare specialității tipografice, cum sînt:

tipărire de cărți, ziare, placate,

circulare, tot soiul de tipărituri

și lucrări de accidente.

Cumpărînd tipografia soc. pe acții „Tipografia“, în urma unei praxe de 30 ani, sînt în stare a ține concurența cu ori-care tipografie și rog onor. public la trebuință a onora cu comande tipografia mea.

Recomandîndu-mă în bunăvoința onor. public românesc, semnez

Cu deosebită stimă

Iosif Marschall.

Petrecere în Copand.

— 14 Iulie c.

Voesc a vă raporta despre petrecerea de vară aranjată de tinerimea română din Copand și jur la 12 Iulie a. c. în spațioasa sală a școalei gr-cat. din Copand.

Deși timpul a fost nepriincios, totuși această petrecere a reușit peste așteptare. Petrecerea s'a început la 6 ore p. m. cu frumosul dans »Ardeleana«. Sala de dans era tixită de oaspeți, cari din depărtări foarte mari au alergat la această frumoasă petrecere, zic frumoasă, că atât dansul cât și conversația a decurs numai românește. Jocurile mari sau jucate aproape de 60 părechi.

Portul românesc încă a fost reprezentat prin d-șoarele Aurelia Florian, fica preotului nostru din Sălice, Selegean, Teuț, Vlas, Albac și Elena Chiș din Copand dar' ar fi dorit ca la astfel de petreceri să fie reprezentat și mai mult. Sala a fost foarte frumos decorată, ceea-ce servește spre laudă d-șoarelor Elena și Virginia Pătăcean și dlor aranjatori.

În paușă la cina comună s'au ținut mai multe toaste, între cari dl George Pătăcean în numele comitetului, închină în sănătatea oaspeților. Dl Iuliu Pop, preot din Urca pentru comitetul aranjator, dl Ioan Pătăcean pentru tinerimea presentă, și alții,

Venitul curat al acestei petreceri merită pentru fondul de edificare al bisericei din loc a ajuns la o sumă destul de frumoasă.

„Lume“.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I. Gh. în Weeling W. Va (America). Mulțumim de cele împărtașite. Despre scaldă n'am dat dar' am dat despre sërmanul Marcu. Mai scrie-ne și în viitor.

Renu „Vulturul“ (America). Cărțile trimise aici de dl Aron Boca Velchercanul vi le-am trimis de mult; dacă nu le primiți scrieți-ne să reclamăm. Lista colectei nu este iertat să o publicăm.

I. P. (Nr. 4334). Ii trebuie: Cartea funduară în copie legalisată, cartea catastrală și libelul de dare.

T. R. în Ohaba sêrb. La noi nu sînt, ci în România poate.

T. B. (nb. Nr. 1983). Carte de bucate se află la librăria din Caransebeș, de d-na Hodoș. Costă 2 cor.

I. Cl. inv. în Bârsana. Adresează-te dlui V. C. Osvadă, directorul »Agricolei« în Hunedoara (V. Hunyad). El îți va da deslușiri.

Nic. D. în A. B. Mulțumite. Să va publica

D. N. în S. Slat Este: Carol Porcolab. »Păzitorul de pădure«. (4 cor.) Se poate procura delă autor în Reșița-mont.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografii« Iosif Marschall.

Un băiat

se primește în „Tipografia Iosif Maschall“, Sibiu, strada Poplăcii nr. 15.

O casă în colț de stradă.

(În fața soarelui),

cu 3 fronturi de stradă, constătoare din 2 locale pentru negustorie, în apropierea gării, acomodată pentru ori-ce întreprindere, este de vîndut în condiții foarte favorabile.

Informații mai de aproape dă

Petru Moga,
Strada Urezului nr. 27.

71 1—2

Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
din Sibiu

—* Intemeiată la anul 1868 *—

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,

edificii de ori-ce fel, mărfuri, mobile, vite de produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe vieață etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

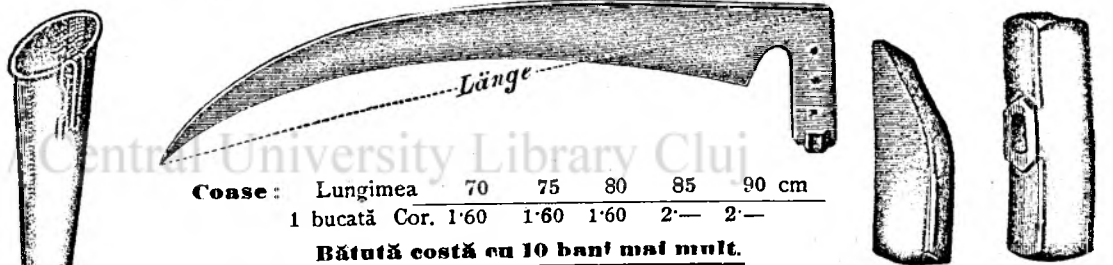
Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:
72,420.299 coroane. **9,248.543 coroane**

Pentru despăgubiri de incendii 3,003 550 c. pentru capitale asigurate pe vieață 2,738.793 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., precum și dela subagenții din toate comunele mai mari

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

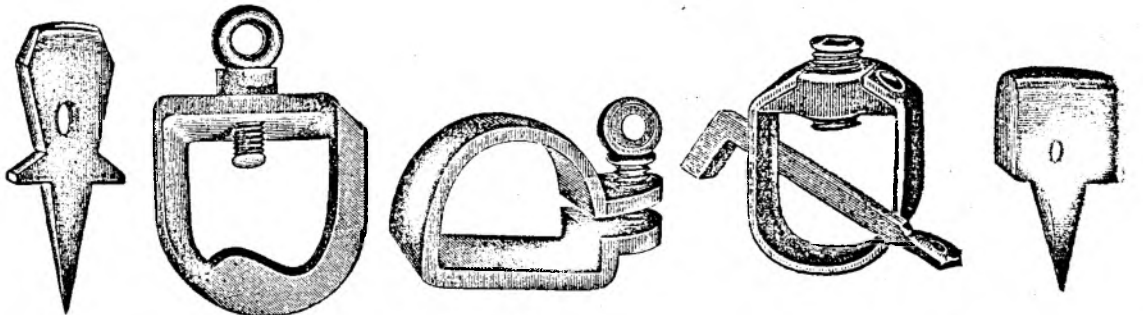

Coase:	Lungimea	70	75	80	85	90 cm
	1 bucată	Cor. 1'60	1'60	1'60	2'—	2'—

Bătută costă cu 10 bani mai mult.

Pentru fiecare bucată garantez Adecă, eu schimb ori-ce 5 6 coasă provăzută cu semnul **FJ** care nu ar corăspunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată. — Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasele acestea. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vîndute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Nicovale , forma, fig. 2 3	Ciocane , fig. 5 à 250, 300	fig. 6 à 300 grame
1 buc. Cor. —'96 —'86	1 bucată Cor. —'86 —'90	1'—

Nicovalele și ciocanele se vînd pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase, Fig. 3 13 15 pentru întepenirea coasei. Dimensiunile 44/41 39/41 39/33 40/43 mm. șmalțuite pe dinlăuntru și pe dinafară 1 bucată Cor. —'24 —'24 —'30 —'40

Cuți, dela 10 bani în sus, în variație bogată. — Îndeosebi recomand: Cuțile americane 1 buc. Cor. —'40. Cuți de Bergamo vinete-închise, cu semnul C F J 1 buc. Cor. —'80.

Toporiști de coase, obicinuite de lemn Cor. —'44. — Toporiști pentru coase de holde (model introdus de Iulius Teutsch) 1 bucată Cor. —'90.

Greble de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștele obicinuite de lemn. 1 buc. Cor. 1'30.

Brice de Sollngen. Garantate dela Cor. 1'20 în sus.

Bricege de Sollngen pentru atârnat. Lungimea întreagă:	8	9 1/2	11 ctm.
43 10—10	1 bucată	Cor. —'34	—'44 —'50

Ușurința muncitorilor. Subscriții aducem la cunoștința onoratalui public, că din anul 1895 încoace în fiecare an ne-am procurat coase dela dl Carol F. Jickeli din Sibiu, despre coasele acestea adevărul subscriții în numele mai multora că sînt foarte bune, așa încât cine odată își va procura coase dela sunumitul fabricant, acela până trăește nu cred că își va mai procura dela altă firmă. Proprietarii și muncitorii comunelor Pentic și Posmoș pe fiecare an își procurează câte 150 coase fiindcă sînt foarte renumite.

Deci fiindcă timpul cositului se apropie rugăm prin aceasta pe toți cetitorii »Foi Poporului« și îndeosebi pe toți muncitorii a-și procura coase dela numita firmă, căci vor avea mare ușurință la cosit.

Pentic, în 10 Maiu 1903.

Toma Teodor. Cornel Vêrvă. Ioan Bata. Tânase Moldovan. Ștefan Vêrvă.

Doi băieți

se primesc pe învățură în franzelăria lui
Petru Moga, 62 3-3
 Sibiu, strada Urezului nr. 27.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
 Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,
 reco mandă p. t. publicului
 pentru sezonul de primăvară

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebita atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglan”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În casuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore.

70 1-

Liferantul curții ces. și reg. Espos ția Paris: Medalia de aur.

FERNOLENDT

Vacs de ghete și papuci,

cel mai bun din lume, se svêntă curênd, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Infînțat la anul 1832. — Depositul fabricei Viena I. Schulerstrasse nr. 21.
 4 46 -52 Se capetă în toate locurile.

P. T.

Subscrisul am onoare a face cunoscut, că am preluat fără active și pasive

negustoria de ghete

cunoscută sub firma

urmașii lui **M. Bachholzky Weisz & Schlesinger**

și aflătoare în

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 11

și voiu conduce mai departe sub firma „**Victor Dressnandt**”, improtocolată la tribunalul comercial.

Cu rugarea respectuoasă, că încrederea care ați avut-o față de aceasta negustorie se o împărtași și cu mine, semnez
 cu toată stima

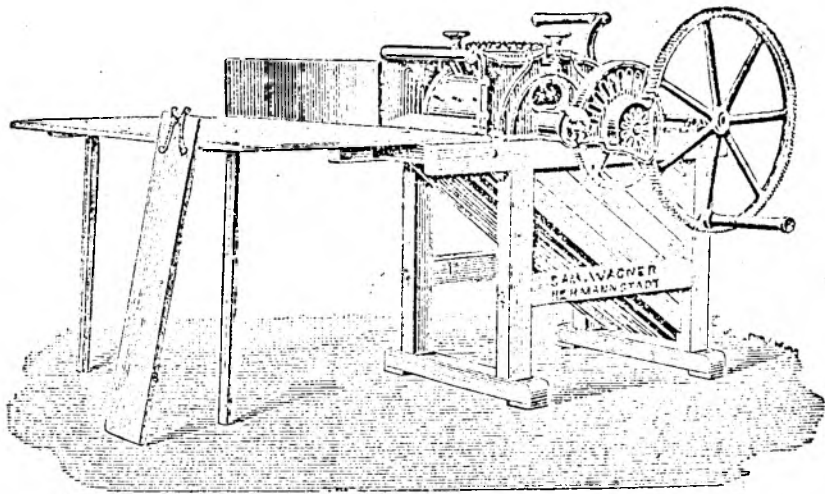
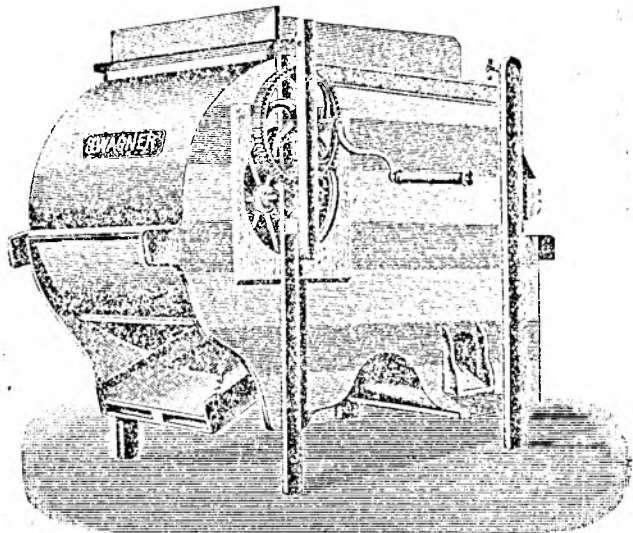
61 3-3

Victor Dressnandt,

Deposit de ghete asortate cu totul de nou.

SAM. WAGNER

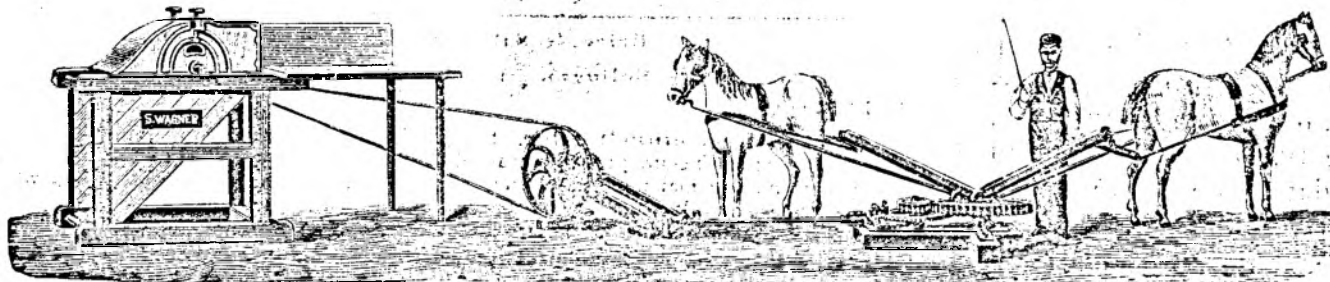
prima turnătorie de fer fabrică de mașini și unelte agricole, atelier de mori și prăvălie de fer
Sibiu, Piața de fân nr. 1.

57 5-7

Cele mai bune și mai escelente

Mașini de treerat grâu cu mâna și cu manej, **Mori de vênțurat** (Ciure) **Trioruri**, **Greble de adunat lènnul**, **sfârmător de encurz** precum și **toate altele** mașini și unelte economice se liferează cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă cele mai avantajoase condițiuni de plată.

Cataloage la cerere gratis și franco.